

№ 88.

Kalendarzyk tygodniowy:

Wt. św. Tymona M.
 Sr. św. Sulpicjusza.
 Cz. św. Anzelm B.
 Piąt. św. Sotera i Kafa.
 Sob. św. Wojciecha B. M.
 Niedz. św. Fidellsa Kap.
 Pon. św. Marka Ewang.

Wschód słońca: godz. 5 m. 02
 Zachód słońca: godz. 7 m. 58
 Długość dnia: godz. 14 m. 04

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
 Półrocznie „ 3 „ —
 Kwartalnie „ 1 „ 50
 Miesięczn. „ - „ 50

Odnoszenie 10 k. m.

Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
 Półrocznie „ 3 „ 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Wtorek, dnia 19 kwietnia 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Fabianicach u p. Teodora Minke;
 w Zgierzu, w aptece p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane“ na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

WIELKA OSZCZĘDNOŚĆ

10% rabatu

ZNAKOMITE, ŚWIEŻO PALONE KAWY FABRYKI NASZEJ

„PLUTON”

sprzedajemy we wszystkich naszych 10-u sklepach za kwitami rabatowymi.

Każdy, kupujący po cenach drobiazgowych kawy w gatunkach wyżej 70 kop. za funt, młynki, maszynki, puszki lub cykoryę, otrzymać będzie na wartość zakupionego towaru kwity.

Kto zwróci takich kwitów za rubli dziesięć, otrzyma,

jako rabat towaru za rubla.

Warszawa, Łódź, Sosnowiec.

Telefony №№: 20-97, 69-01, 11-85, 24-15, 35-61.

1145-1

Siwym włosom

stopniowo i nieznacznie przywraca naturalny kolor i miękkość bezwarunkowo nieszkodliwy środek RÉGÉNÉRATEUR

„ORIENTINE”

firmy Parfumerie d'Orient.

Sposób użycia tego wypróbowanego środka bardzo prosty. Mnóstwo podziękowań. Do nabycia w składach aptecznych i perfumeryach po 3 rb. pud. (ilość podwójna bez przyborów 5 rb.), albo wysyła za zaliczeniem pocztowym W. Żołnowski, Warszawa, Zielna 4.

Główny skład w Łodzi i w Warszawie: Ludwik Spiess i Syn.

Wystrzegać się naśladownictw.

890-7

Dr. med. St. Aronson

b. długoletni asystent prof. berlińskich: Bumma i Dührssena osiadł w Łodzi

Akuszerya i choroby kobiece.

EWANGELICKA № 5.

Godziny przyjęcia: do 11 rano i od 5—7 po poł.

1036-8

Towarzystwo Przeciwbęzbracze

prosi o zbieranie odpadków.

Biurowo, Cegielniana 72.

92

Numer dzisiejszy składa się z 12-stu stron.

Reforma wyborcza w pruskiej izbie panów.

W ubiegłą sobotę stanęła sprawa reformy wyborczej przed forum izby panów. Dyskusja zakończyła się odesłaniem projektu do komisji, złożonej z 20-tu członków. Poza tem w poglądach poszczególnych mówców ujawniała się najzupełniejsza rozbieżność. Już dziś jednak stwierdzić można, że izba panów bez zmian projektu izby posłów nie przyjmie. Do tych zmian zachęcił zresztą sam prezes ministrów izbę panów w swem przemówieniu wstępnem. Chodzi głównie o sprawę uprzywilejowania pewnych kategorii

wyborców i o kwestję dokonania podziału wyborców na trzy klasy.

Ze zmiany, które uchwali izba panów, nie ulepszą projektu, to więcej jak pewne. Wynika to ze sentymentu większości mówców sobotnich. Znamienne są szczególnie mowy księcia Lichnowskiego i byłego prezydenta sądu nadziemiańskiego Hamma. Z pierwszej wyzierała nienawiść do Polaków, z drugiej nienawiść do centrum.

Jak się teraz ułożą dalsze losy reformy, tego w chwili obecnej jeszcze nie można przewidzieć.

Obrady zagał kanclerz państwa niemieckiego i prezes ministrów Bethmann-Hollweg przemową, którą dajemy w streszczeniu:

„W przeciwieństwie do projektu rządowego uchwalila izba posłów wybory pośrednie i tajne. Rząd trzymałby się swego projektu, gdyby sobie mógł jakkolwiek pozytywny rezultat obiecywać; możliwość ta upadła, skoro izba posłów żąda wyborów tajnych i pośrednich. Rząd musiał się zapytać, czy odrzucić zupełnie uchwały izby posłów, cofnąć swój projekt i tem samem sprawić, aby sprawa nie dostała się do izby panów, czy też zgodzić się na zasadnicze uchwały izby posłów. Rząd wybrał ostatnie i prosi izbę panów, aby tak samo jak on na zasadnicze uchwały izby posłów się zgodziła. W szczególności zaś uchwały izby posłów nie zawierają tego rozwiązania, aby prawo w całości przyjąć można. Uchwały izby posłów zawierają luki, które wypełnione być muszą. Rząd nie godzi się na uprzywilejowanie abiturjentów jedynie, przywileje muszą być na inne stany rozszerzone. Dalej rząd żąda, aby podział na klasy, nie jak uchwalila izba posłów, w poszczególnych obwodach, lecz na innych, szerszych podstawach nastąpił. Jeżeli obrady do żadnego nie doprowadzą rezultatu, zwiększą się trudności ze szkodą sprawy i ogólnego politycznego położenia.

Następnie zabierali głos:

Hr. Wartensleben, który twierdził, iż prawo wyborcze musi być zreformowane, bo przyrzekała to mowa tronowa. Z drugiej zaś strony nie widzi potrzeby reformy; dotychczasowe bowiem prawo wyborcze było bardzo dobre i przetrwało rozmaite próby. Zaprowadzenie prawa wyborczego parlamentarnego przy wyborach do izby posłów, byłoby podcięciem gałęzi, na której korona spoczywa. Prawo wyborcze parlamentarne przy wyborach do izby posłów jest możliwe w mniejszych państwach, lecz szkodliwe w Prusach.

Książę Hatzfeld pragnie, aby takie prawo przyszło do skutku, któreby do możliwego stonunkowo spokoju w kraju doprowadziło. Jeżeli na takie prawo, jak je izba posłów uchwalila, izba panów i rząd się zgodzą, spokój nie nastąpi, burza będzie się zwiększała i coraz szersza będzie przepaść, dzieląca stronnictwa ładu. Na prawo wyborcze parlamentarne nie zgodzimy się pod żadnym warunkiem; możliwe tylko jest prawo wy-

borcze, łączące pośrednie wybory z tajnymi. Podział na klasy musi być inny, wyborcy nie powinni być dzieleni na klasy w obwodach. Jeżeli w komisji i w izbie nie nastąpią zmiany, tak zwana nowa frakcja prawo odrzuci.

Hr. Wedel Piesdorf wykazuje, że dotychczasowe prawo wyborcze do izby posłów było bardzo dobre, wybrani na podstawie prawa tego posłowie wypełnili zadania swe w zupełności, odpowiadzieli wszystkim żądaniom kraju. Mówca chce pewne klasy uprzywilejować, ale nie godzi się na przywilejowanych abiturjentów gimnazjalnych jedynie.

Podział na klasy musi być inaczej przeprowadzony, naprz. na gminy w małych gminach, a w większych na 10—20,000 dusz. Mówca jest zwolennikiem jawnych wyborów; pewna część przyjaciół jego przeciwko całemu prawu głosować będzie, druga część za prawem, ale pod warunkiem, że rząd zapewni, że te tajne wybory, chociaż tylko połowiczne, tylko na wyborców, nie będą krokiem do zaprowadzenia wyborów parlamentarnych przy wyborach do sejmiku pruskiego. Mówca żądał przekazania projektu komisji, złożonej z 20 członków.

Baron Manteuffel dowodził, że projekt reformy prawa wyborczego ma być zapłatą dla partji wolnomyślnych za pracę przy reformie finansów. Izba panów poczyna bezwątpienia zmiany, liberałowie niech się namyślą, czy chcą razem z zachowawcami stronictwami pracować w przyszłości; zachowawcy im wszelkie możliwe zrobili ustępstwa, ale ich nie zadowolili. Jeżeli liberałowie żądać będą rzeczy, których osiągnąć nie mogą, nie będą prowadzili polityki, lecz demagogię. Wielu moich przyjaciół i ja na tajne wybory się nie zgodzą.

Minister spraw wewnętrznych Moltke przyznaje w przeciwnieństwie do mówców poprzednich, że prawo wyborcze do izby posłów wykazuje wielkie braki, które usunąć trzeba. Na wszystkie uchwały izby posłów rząd się nie zgadza, zmienne musi być uprzywilejowanie jednego stanu i podział na klasy.

Książę Lichnowsky żądał ustępstw dla narodu bez względu na to, czy zachowawcy coś tracą, czy też liczbę swą powiększą. Godzi się na wybory tajne, pośrednie, jednakże cały projekt nie podoba mu się.

Były prezes sądu nadziemiańskiego Kolonii, Hamm, katolik z urodzenia, w gwałtowny sposób polemizuje z centrum. Twierdzi, że centrum więcej jeszcze wyborców terroryzuje, niż socjaliści,

dziwi się, że zachowawcy połączyli się z centrum.

Nadburmistrz Kirschner żądał tajnych wyborów posłów, nie godzi się jednak na uchwały izby posłów.

Projekt przekazano komisji z 20 członków złożonej. Przyszłe posiedzenie odbędzie się, skoro komisja ta prace swe ukonczy.

W przededniu rewolucji pruskiej.

Znany publicysta niemiecki, Edward Bernstein, w swoim liście do tygodnika londyńskiego „The Nation” twierdzi, że „Prusy znajdują się w przededniu rewolucji”.

Ta rewolucja zrodziła się na podstawie narodowej akcji opozycyjnej przeciw reformie wyborczej w Prusach, a spowoduje ona całkowity przewrót w organizacjach politycznej i społecznej państwa niemieckiego.

Trudno, naturalnie, przewidzieć przyszłość, lecz teraźniejszość jest nader poważną.

Demonstracje na placach i ulicach stały się zjawiskiem powszednim tak w Berlinie, jako też i w całym Prusach.

Przerobione przez junkrów i klerikalów prawo nie uspokoiło ludności niemieckiej.

Znając skład „Izby landratów”, która to prawo ma uchwalić lub odrzucić, możemy być przekonani, że „reakcyjnej reformie” nie grozi.

Tymczasem stronictwa lewicowe pod hasłem, podanem przez socjalistów, urządziły olbrzymie i nader imponujące mityngi, na których wnosły stanowczy protest przeciwko reakcyjnej reformie, za pomocą której klasy rządzące w Prusach chcą utrzymać naród w więzach zależności i pozbawiają go należnych mu praw.

„Reakcyjny blok podeptał nogami prawa ludu” — coraz namiętniej woła cała prasa postępową Niemiec, grożąc deputowanym, którzy do tego przyłożyli rękę, iż „wkrótce ma nastąpić czas rachunku, a czas ten jest bliższy, niż sobie wyobrażają reakcyoniści”.

Wszystkie te objawy opozycji narodowej zniechęcają nawet „Tageblatt” do przyznania, iż „potężna większość w narodzie jest gotowa w każdej chwili z całą energią wystąpić w obronie swoich praw”.

Poważne organy dziennikarstwa niemieckiego ostrzegają p. Bethmanna von Hollweg, aby zaniechał, dopóki nie zapóźno, niebezpiecznej gry z jasno wyrażoną wolą narodu.

Czy usłucha tych rad p. Bethmann i czy ma rację p. Edward Bernstein w swych przepowiedniach zbliżającej się rewolucji w Prusach — dowodów tego dostarczy najbliższa przyszłość.

Sprawa nasza i sen. Neidhardt.

Dr. Kazimierz Rakowski w ostatnim numerze bezpartyjnego „Sztandaru” zamieszcza słuszne spostrzeżenia, a raczej ostrzeżenia z powodu odbywającej się obecnie rewizji senatorskiej.

„Stanowisko społeczeństwa naszego wobec rewizji senatora Neidhardta pozbawione jest wszelkiej konsekwencji. Zrazu stanowisko to było zupełnie biernem.

Obecnie, — niewątpliwie pod wpływem bardzo taktownego podkreślenia kierownika rewizji że z prasą, jako przedstawicielką opinii, jak najmniej ze społeczeństwem, pragnie utrzymać pewien kontakt; stanowisko ogółu wobec rewizji senatorskiej przechyla się ku drugiej ostateczności i rychło patrzeć dnia, gdy uczniowie będą się odwoływali do senatora Neidhardta ze skargami na niesprawiedliwe stopnie nauczycieli.

Otóż trzeba zdać sobie sprawę, że rewizja senatorska jest przejściowa. Tymczasem chodzi o podjęcie walki z nadużyciem, — na gruncie zasady stałej i twardej.

Kwestya — tak postawiona — rozwiązana być może tylko na gruncie lokalnym. Senatorska rewizja odjedzie, a władze krajowe zostaną. I władze te słusznie zapytywać się będą mogły siebie: dlaczego do nas nie zwracano się z reklamacyami? Dlaczego bodajby nie spróbowano, czy nie będziemy reagować na słuszne skargi?

Otóż tu trzeba postawić społeczeństwu przed oczy zasadę: że nadanie konstytucji jest jedynie warunkiem. — Treścią zaś życia konstytucyjnego jest obywatel kraju, upominający się stale i zawsze o poszanowanie swych praw.

Że w zakresie naszych praw politycznych zasada ta praktycznych skutków mieć nie może, nie zwalnia to nas z obowiązku stosowania jej w zakresie praw innych”.

Słowa te powinny utrwalić w nas przekonanie, że nam przedewszystkiem reform w kraju potrzeba, o które zabiegać trzeba bez wycieńczenia.

47)

FERDYNAND HIBBERT.

S E N A .

Sceny z życia haitiańskiego.

Przekład Wiktoryi Tippenhauerowej.

(Ciąg dalszy — patrz № 87).

Młodzieniec uśmiechnął się, lecz nie podtrzymywał dłużej rozmowy.

Gerarda wystraszała myśl o intrydze miłosnej z panią Hengerową. Najpierw, nie był w niej zakochany, chociaż znajdował, że jest bardzo apetyczna; przytem należał do tych, którzy uważają miłość za rzecz kłopotliwą i próżną. Przekładał marzenie. Piękna kobieta interesowała jego oczy, umysł — gdy była inteligentna. Na tem koniec. Dla Gerarda każda awantura miłosna była poniżeniem, gdyż opierała się zawsze na instynkcie i kłamstwie. Z drugiej zaś strony, miłość wydawała mu się skłonnością bardzo prostą, raczej cierpieniem, któremu milczenie nadawało wartość. To też Gerard był niezdolny rozkoszować się stosunkiem z kobietą sentymentalną i ekscentryczną, która miała na tym samym okręcie męża i kochankę!

— To byłaby śliczna sytuacja! — myślał w porywie oburzenia i postanowił sobie unikać młodej kobiety w ciągu reszty podróży. Tak, jakby człowiek, żyjący rozkoszą, jak on, mógł mieć dość siły oprzeć się kobiecie pięknej, która, jak wiedział, kochała go!

Przy stole toczyła się rozmowa o balach w pałacach prezydenta francuskiego.

— Panie Delphi — zwróciła się do pani Dufey — musiałeś pan bywać na tych balach za pierwszym pobytom w Paryżu.

— Byłem raz. Zazwyczaj poprzedza te bale obiad, z bardzo ograniczoną liczbą zaproszonych; tłumy bywają zapraszane tylko na przyjęcia poobiednie.

— O, to nie może być! — zawołał gwałtownie Filip August.

Gerard osłupiał wobec tak kategorycznego zaprzeczenia. Wszyscy śmieli się głośno.

— Jakkolwiek mam już dosyć tych próżnych dysput, wszczynanych tu przy powiedzeniu najprostszego słowa, muszę dodać, że o fakcie wspomnianym przeze mnie piszą wszystkie dzienniki sprawozdawcze — niechętnie mówił Gerard.

— Pozwalam panu utrzymywać, co tylko chcesz — przerwał gwałtownie Filip August — tylko, że „nie jestem dzieckiem”, więc wierzę zawsze w to, w co mi mój zdrowy rozsądek wierzyć każe. Otóż jest to niepodobieństwem, aby prezydent Rzeczypospolitej i to jeszcze jakiej Rzeczypospolitej! Rzeczypospolitej francuskiej — powtarzam, niepodobieństwem jest, aby prezydent Rzeczypospolitej francuskiej mógł popełnić taką niekonsekwencyę, taki brak znajomości przepisów światowych, aby zaproszonych gości podzielić na dwie kategorie: kilku zaprosić na obiad, a resztę tylko na czarną kawę. Oświadczam głośno, że podobny fakt nie może się zdarzyć w stolicy świata cywilizowanego i śmieję się z tych, którzy wierzą podobnym herezjom.

Zanoszono się od śmiechu.

— Ale to jest przyjęte — z niechęcią odparł Gerard — i rzeczywiście, jest to nie do uwierzenia, że istnieć może na świecie indywiduum, które wszczynać będzie dysputę o rzecz tak prostą, oczywistą i istniejącą! Dzieje się tak we Francji i wszędzie. Królowie, cesarze, prezydenci robią tak zawsze i nikomu nie przyszło dotychczas do głowy czynić im z tego zarzut.

— Ja uważam to za niestosowne i nie uwierzę w to nigdy! Najlepiej weźmy arbitra; senator Rorotte jest człowiekiem rozumnym i zna się na tych rzeczach. Senatorze, rozsądź nas, wypowiedz swoje zdanie.

Brzmiało to tak zabawnie, śmiesznie, że i Gerard roześmiał się z innymi.

Sena przybrał minę człowieka, rozważającego zawikłane zadanie; po chwili, z wielką powagą, zabrał głos:

— Nie zadaję kłamu słowom pana Delphi w kwestyi, która tyczy się czasów minionych, gdy obskurantyzm panował wszechwładnie, tych czasów, na szczęście, zanikłych już, gdy królowie i cesarze, których wyliczać nie chcę, brudzili swą obecnością tę dziewicę podniosłą, zowiącą się Francją! Tylko, panowie, twierdzą stanowczo, że Francja nowoczesna i demokratyczna nie popełnia podobnych braków znajomości form światowych...

— Wiadoma rzecz! — przyklasnął Filip August. — Czytamy przecież, jak wszyscy, a brednie takie opowiadajcie innym...

— To przechodzi wszelkie pojęcie! — wykrzyknął Klaudyusz Sartene.

Lecz Sirius Neptune wmieszał się teraz.

(d. c. n.)

15,000,000 łapówki.

Pismo moskiewskie „Utro Rossiji“ podaje sensacyjne wiadomości o usiłowaniu przekupienia całego szeregu wybitnych działaczy społecznych i politycznych.

Wielu bardzo poważnych działaczy w Petersburgu i Moskwie miało podobno otrzymać od organizatorów Towarzystwa akcyjnego połączenia morza Bałtyckiego z Czarnem listy z propozycją popierania idei tego Towarzystwa.

Sądząc z tych listów, Towarzystwo owo ma zamiar przystąpić do realizacji swych planów, wypuszczając obligacje na sumę 350 milionów rubli, z których 15 milionów przeznaczonych jest na rozdanie osobom, które zajmą się gorliwą propagandą wielkiej tej afery.

Korespondentowi „Utra Rossiji“ pokazywano spis osób, przeznaczonych dla propagandy. Figurują w nim nazwiska profesorów, działaczy miejskich, posłów i t. d.

Jak twierdzi korespondent „Utra“, niektórzy z powołanych do tej osobliwej propagandy wyrazili już swą zgodę.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Czesława. Jutro Drogomila.

TEATR POLSKI. (Cegielniana nr. 63). Dziś „Ojciec“, dramat w 3 aktach A. Strindberga. (Występ p. Stanisławy Wysockiej). Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

— Jutro „Klątwa“, tragedia w 3 aktach Stanisława Wyspiańskiego. (Występ p. Stanisławy Wysockiej). Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

ZEBRANIE. Dziś (w sali Grand Hotelu) o godzinie 4-ej po poł., ogólne zebranie akcjonaryuszów kolei elektrycznej miejskiej.

— Jutro (w gmachu Banku, Średnia 16), o godz. 5 po poł. ogólne zwyczajne zebranie akcjonaryuszów Banku handlowego w Łodzi.

ODEON. Jutro (w teatryku „Odeon“, ul. Przejazd nr. 2), o godz. 3 po poł., pokazy kinematograficzne na rzecz „Koła pańien.“

WYSTAWA. Dziś i codziennie (w lokalu, Mikołajewska 40) „Wystawa przyrodnicza“. Otwarta od godz. 10 rano do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(a) Z pobytu senatora Neidhardta. Senator Neidhardt, przybywszy w minioną niedzielę do Łodzi rannym pociągiem kolei fabryczno-łódzkiej, wyruszył natychmiast z Łodzi do majątku swego Berdzychórn w pobliżu Aleksandrowa Ięczyckiego, w celu załatwienia spraw administracyjnych i w drodze powrotnej do Warszawy zatrzymał się w Łodzi. Tutaj około godz. 6-ej wieczorem udał się do filii poczty i telegrafu przy ulicy Brzezińskiej, i wysłał kilka depeesz, między innymi do prezydenta m. Łodzi, wzywając go do stawienia się na dworzec kolei fabryczno-łódzkiej.

Znajdując się w oddziale telegrafu, senator Neidhardt rozpytywał przyjmującego depeesze urzędnika, między innymi, jak dawno pełni obowiązki służbowe, czy i kiedy składał egzamin i ile go kosztowało uzyskanie posady.

Rozmowa z prezydentem m. Łodzi trwała 40 minut, do odejścia pociągu, który wychodzi o godzinie 8 m. 15 z Łodzi. Prezydent udzielał senatorowi Neidhardtowi informacji, dotyczących prowadzenia głównie wydziałów administracji magistratu łódzkiego, oraz wydziału powinności wojskowej.

(—) Interesujące uchwały powzięto w ubiegłą środę tutejsze Stowarzyszenie szkół niemieckich. Postanowiło, żeby nigdy nie zbierać ofiar pieniężnych podczas zebrań towarzyskich — i bardzo racjonalnie, gdyż obawa wezwania do składek odstrasza nieraz od zebrań. Natomiast nie możemy bez zastrzeżeń pominąć innej uchwały. Oto ponieważ ani rodziny ani szkoły nie uświadamiają dojrzejącej młodzieży o życiu pleciowem i jego niebezpieczeństwach, przeto postanowiono jednomyślnie — sprowadzić i włączyć do czytelnego wybór książek napisanych zrozumiale „czysto rzeczowo“, ten przedmiot wyjaśniających. Zupełna zgoda, jeżeli książki te będą udzielane inteligentnym rodzicom, umiejącym właściwie zastosować materiał, jaki w nich znajdują, odpowiednio do wieku swych dzieci, do ich temperamentu, do oto-

czenia, w jakim dzieci te się znajdują skutkiem warunków życiowych. Ale jeśli książki takie będą wydawane do rąk młodzieży jakby za plecami rodziców, to krok taki musi być poczytany za wtargnięcie samowolne w stosunki rodzinne. Społeczeństwo nieraz bywa w tem położeniu, że wchodzi w prawa rodziców: karze ich za okrutne postępkę względem dzieci, zmusza do uczenia ich w szkołach publicznych tam, gdzie prawo wprowadziło naukę przymusową, zabiera zdrowych synów do wojska... Lecz w każdym z tych przypadków dopuszcza się wtargnięcia w prawa rodzicielskie rząd, jako przedstawiciel całego społeczeństwa. Tytułu takiego nie posiada i posiadać nie może Stowarzyszenie szkół, choćby — niemieckich w Łodzi..

Z innych uchwał podnosimy nacisk osobisty na tych fabrykantów, którzy dotąd nie są członkami szkolnego „Vereinu“, ażeby się do niego zapisali, obmyślenie różnych odznak honorowych i dyplomów dla członków, jako wabika i t. p.

(—) W obronie Puriszkiewicza. Minister oświaty Schwartz wydał następujący okólnik do dyrektorów zakładów naukowych:

„Do ministerium oświaty napływały w czasach ostatnich niejednokrotnie wiadomości o uchwałach studentów uniwersytetów, specjalnych wyższych zakładów naukowych, a także uczniów wyższych klas szkół średnich, podwładnych ministerium oświaty, protestujących przeciwko przemówieniu posła do Dumy państwowej Puriszkiewicza. Rada ministerium sprawiedliwości na radzie specjalnej postanowiła ujawnić nazwiska uczestników wieców, które podjęły rzeczne uchwały, potępiające Puriszkiewicza, i podpisanych pod uchwałami poddać tej czy innej surowej karze, według uznania pańskiego.“

— Udogodnienie w szkolnictwie. Kurator okręgu naukowego zalecił, aby rodzice dzieci, kształcących się w szkołach rządowych, w razie, gdyby chcieli stosować podanie do kuratora, stosowali podanie takie do przełożonego właściwej uczelni, a ten dopiero z uwagami swymi przedkładać je ma kuratorowi.

(—) O płace nauczycieli. Komisya oświatowa Dumy państwowej przyjęła projekt prawa o etatach wyższych szkół elementarnych.

Pensję nauczycieli i nauczycielek zwiększono w dwójnasób.

(a) Z Talmud-Tory. Wczoraj na zebraniu zarządu żydowskiej Szkoły rzemiosł (Średnia 46), postanowiono z początkiem nowego roku szkolnego (od sierpnia r. b.) otworzyć nowe 3 równoległe oddziały szkoły ludowej, z której korzystać będzie 150 uczniów. W roku bieżącym odmówiono przyjęcia 800, gdyż w szkole brakło miejsc.

Koszty utrzymania tych oddziałów, obliczone na 3,000 rubli rocznie, będą pokryte ze składek świeżo zjednanymi członków Towarzystwa Talmud-Tory.

Obecnie członków jest przeszło tysiąc.

(a) Stow. nauczycieli żydów m. Łodzi zwołało w ubiegłą sobotę, o godzinie 8-ej i pół wieczorem, w lokalu Talmud-Tory (Średnia 46), dalszy ciąg zebrania ogólnego, w celu rozważenia spraw, niezalatwionych na zebraniu poprzednim. Przewodził p. Tiumin.

Budżet na rok 1910 przewidujący w dochodach i rozchodach rb. 1,200 zatwierdzono, upoważniając zarząd do przyjęcia płatnego urzędnika do czynności biurowych, o ile na to pozwolą fundusze.

Prezes Stowarzyszenia p. Szwajcer przedstawił projekt założenia kasy pożyczkowo-oszczędnościowej, uzasadniającej potrzebę powołania do życia takiej instytucji zdarzającymi się dość często faktami odmowy nauczycielom pożyczek przez różne Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowe, a nawet przez istniejące żydowskie Tow. dobroczynności, oddające pierwszeństwo drobnym handlującym i rzemieślnikom.

Opracowaniem szczegółowego projektu ustawy, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb stowarzyszonych, zajmie się komisya redakcyjna, złożona z pp. A. Szwajcera, Tiumina, Hermana oraz pań Raszkowskiej i K. Szapirówny.

Rzeczona komisya ma prawo kooptacji osób z pośród sfer handlowych.

Przyjęto odpowiednio umotywowany wniosek zarządu, dotyczący uzupełnienia paragrafu 37 go ustawy w tym duchu, żeby członka zarządu nie biorącego udziału w 4 ch kolejnych posiedzeniach wyłączyć ze składu zarządu.

Do komisji rewizyjnej wybrani zostali: K. Szapirówna, Margolisowa, Holcmanówna i t. d.; do komisji oświatowej — pp. Margolisowa, K. Szapirówna i Szaeki; do komisji finansowej pp. Szapirówna, Holcmanówna i Poznańska; do komisji pracy — p. Gincberg, oraz panie Gepnerówna i Holcmanówna.

(h) Z Tow. opieki nad drzewostanem. Wyjazd z Łodzi do Galkówka na uroczystość sadzenia drzewek nastąpi w niedzielę, dnia 24 b. m., o godz. 8 min. 20 rano.

Zapis osób, życzących wziąć udział w uroczystości, przyjmuje się do wieczora w piątek.

Uroczystość sadzenia drzewek odbędzie się zaraz po sumie.

Ludność miejscowa bardzo chętnie pracuje przy kopaniu dołów pod drzewka i wielce się zainteresowała. Zasadzonych będzie 200 drzewek.

C. Ulrich z Warszawy ofiarował na ten cel 50 drzewek owocowych, które nadesłał już do Łodzi.

(x) Z warszawskiego Tow. weterynarskiego. W dniu 24 kwietnia 1910 roku, o godz. 6 po południu, w Muzeum przemysłu i rolnictwa (Kra-kowskie Przedmieście 66) odbędzie się miesięczne zebranie członków tego Towarzystwa.

Porządek dzienny obejmuje: Odczytanie protokołu zebrania poprzedniego. Sprawy bieżące. Wybór nowych członków.

Lek. wet. F. Dudrewicz. Spostrzeżenia histologiczne (Przyczynki do otrzymania możliwie większej ilości żrebnych klaczy w stadninach).

Magister n. w. H. Kotlubaj. O sztucznym zapładnianiu u zwierząt (z pokazami przyrządów odnośnych oraz przezroczy).

Składki członkowskie należy wysłać pod adresem: Warszawa, Solec 24, skarbnik W. T. W. Jan Kłólikowski.

Członkowie W. T. W., pragnący obesłać wystawy: antygruźliczą w Częstochowie, miast-ogrodów i przyrodniczą w Warszawie (30 maja), rybacką (15 września) również w Warszawie 1910 roku, są proszeni o nadsyłanie deklaracji wystawowych do kancelaryi W. T. W., ul. Ślizka № 47 m. 3. Wystawa miast-ogrodów i przyrodnicza uwzględni okazy ściśle odpowiadające programowi wystawy.

Ze względu na otwarcie wystawy „Czystość to zdrowie“ (ul. Senatorska, Galeria Luxemburga) pożądanym jest liczniejszy zjazd członków celem „wspólnego“ obejrzenia wystawy, 24 kwietnia r. b. o godz. 12 w południe.

(x) Ze Stow. prac. handl. gub. piotrkowskiej. Wczoraj odbyło się posiedzenie Komitetu dochodów nieistniałych pod przewodnictwem p. C. Borysławskiego.

Wybrano prezydium, w skład którego weszli pp.: M. Gotowska — wiceprzewodnicząca, M. Słowikowski — wiceprzewodniczący, B. Starostecki — skarbnik, oraz A. Jagodziński — sekretarz.

Postanowiono urządzić dnia 15, 16 i 17 maja wycieczkę w góry Świętokrzyskie. Organizacya wycieczki będzie przedmiotem narad na następnym posiedzeniu Komitetu w dniu 25 b. m.

Uchwalono, aby posiedzenia Komitetu odbywały się obowiązkowo raz miesięcznie, a mianowicie w poniedziałki po pierwszym każdego miesiąca. Posiedzenie zamknięto o godzinie 9 i pół wieczorem.

(a) Zebranie radogoskiego Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego, zapowiedziane na niedzielę ub., w lokalu przy ulicy Pasaż-Szulca № 2, nie doszło do skutku z powodu niedostatecznej liczby obecnych członków.

Drugi termin zebrania wyznaczono na przyszłą niedzielę, 24 b. m. w tymże samym lokalu, o g. 3 p. p.

(a) Zawieszenie wypłat. Firma manufakturowa „M. Dżigit“ w Ekaterynostawiu, która cieszyła się wielkim zaufaniem i liczona była do zamożnych, zawiesiła wypłaty.

Pasywa wynoszą przeszło 300,000 rb.

Zaangażowani są przeważnie fabrykanci moskiewscy.

Wzmiankowana firma uregulowała należności z Charkowem na 50 proc., a obecnie weszła w układy z fabrykantami moskiewskimi.

Podobno trudności płatnicze, w jakich znalazła się firma „M. Dżigit“ spowodowane zostały tem, że właściciel poręczył za swoim kuzynem na rb. 150,000.

— Łódzka firma „M. A. Grosman“, której egzystencya datuje się zaledwie od 9 cca miesię-

cy, skupująca towary manufakturowe, zawiesiła wypłaty.

Pasywa wynoszą 350,000 rb.

Zaangażowani są przeważnie łódzcy fabrykanci.

Skutkiem bankructwa wzmiankowanej firmy, znalazły się w trudnościach płatniczych firmy w Brzezinach: „Grossman i Berchman“, „Litwin i Grossman“ oraz „Gelade i Leszczyński“, wyrabiające gotowe ubrania.

(—) **O podatek.** W czasie wojny rosyjsko-jaapońskiej wóci gmin w powiecie wrocławskim otrzymali rozporządzenie ściągania pewnego rodzaju podatku na fundusz zapomogowy dla rodzin żołnierzy zapasowych, wziętych na wojnę. Niektórzy wóci zaraz spełnili to polecenie i zebrali pewne sumy, tak np. z Brześcia Kujawskiego zebrano około 4,000 rb., z jednej gminy coś około 600 rb. i t. d.

Potem nadeszło rozporządzenie gubernatora, żeby wstrzymać ściąganie tych ofiar w tych miejscowościach, które należały do mobilizacji, podatek ten bowiem miał być rozłożony na te miejscowości Królestwa Polskiego, które nie były mobilizowane, a to z tej racji, że skoro jedne dały żołnierza, to powinny być wolne od ofiar pieniężnych, drugie zaś powinny ponieść ten ciężar, jako wolne od ciężaru w ludziach.

Wobec tego rozporządzenia gminy tutejsze na swoich zebraniach uchwałyły żądanie zwrotu zebranych pieniędzy w celu oddania ich kontrybucyom; mimo jednak, że uchwały te powtarzały się rok rocznie i zapisywane były do protokołów, pomysłu odpowiedzi jeszcze nie otrzymano.

(a) **O urodzajach.** Corocznie na wiosnę są zbierane wiadomości o widokach urodzajów na rok bieżący. I obecnie urzędy gminne z rozporządzenia rządów gubernialnych mają dostarczyć takich wiadomości. Na żart wygląda, gdy nadmieniamy niektórzy, iż te wiadomości mają być „ściśle“. Rzecz widoczna, że o „ściśle“ obcheczeniach nie może być mowy w tym razie.

(—) **„Zbliżenie“.** W Warszawie odbyły się w minioną niedzielę, pod przewodnictwem pastora Gundlacha z Łodzi, wybory na wakującą posadę drugiego pastora. Większością wybrano A. Lotha, który otrzymał 572 głosy. Jego współzawodnikowi Schröterowi oddano 400 głosów.

Oba tutejsze pisma niemieckie w jednobrzmiących artykułach martwią się, że nie przeszedł kandydat grupy, mówiącej po niemiecku, ale na pociechę przytaczają, że kandydat mówiący po polsku otrzymał niezbyt znaczną większość, że tedy między obu grupami następuje „zbliżenie“, a „przy najbliższych wyborach pojednanie między obu grupami zrobi taki postęp, że kandydaci grupy mówiącej po niemiecku będą rzeczywiście przyjęci do składu kolegium, a tak rozpocznie się owocna pokojowa praca dla dobra gminy, jak za dawnych (?) czasów“.

(—) **Samorząd miejski.** Projekt samorządu miejskiego w Królestwie Polskiem przyjęła rada ministrów w układzie dokonany przez komisję do spraw gospodarki miejscowej. W tych dniach projekt będzie wniesiony do Dumy państwowej, czyli można się spodziewać, że jeszcze przed wakacjami wielkanocnymi będzie rozpoznawany.

(a) **Śmiertelność w Łodzi za rok 1909.** Według danych, zebranych i opracowanych przez dr. Stanisława Bartoszewicza, kierownika laboratorium miejskiego, zejść było 10,589 (w tem dzieci 7 320).

Od chorób zakaźnych zmarło 4,008 osób (dzieci 2,650), mianowicie od ospy 334 (dzieci 328), błonicy (difteryt) 119 (dzieci 118), koklusz 174 (wszystko dzieci), szkarlatyny 286 (284 dzieci), odry 188 (wszystko dzieci) od gruźlicy płuc 1,190 (390 dzieci), gruźlicy opon mózgowych 375 (dzieci 308), zapalenia płuc włóknikowego — 978 (dzieci 732), tyfusu brzuszego 254 (dzieci 120), zakażenia krwi 48 (dzieci 20), gorączki popołogowej 63.

Od chorób nieuleczalnych zmarło 6,581 (dzieci 4,670); ważniejsze choroby: kataralne zapalenie płuc 587 (dzieci 431), zapalenie żołądka i kiszki 2178 (dzieci 2134), zapalenie nerek 207 (dzieci 63), zapalenie ślepej kiszki 10 (dzieci 4), chorób serca 388 (dzieci 27), od udaru mózgowego 77, od paraliżu 49, od krzywicy (choroby angielskiej) 34 dzieci, nowotwory złośliwe (raki) — 261 (dziecko 1), od zaduszenia 72 (dzieci 60), wskutek samopowieszenia 26, wskutek oparzenia 18 (12 dzieci), otrucia 21 (2 dzieci) utonięcia 4

(dzieci 2), upadki i przejechania 13 (dzieci 6), ran ciętych i postrzałowych 18, uwiad starczy 462, (uwiadu dziecięcego 447), drgawki dziecięcej 608, nieżywo urodzonych 702.

(a) **Kamera dezynfekcyjna.** Sanitaryusze kasy dezynfekcyjnej w Łodzi w ciągu roku 1909 dezynfekowali 964 lokale po chorobach zakaźnych, mianowicie: po szkarlatynie 473, po gruźlicy 249, po ospie 245, po tyfusie 183, po dyfterycie 71, po odrze 38, po koklusz 30, po róży 17, po świerzbie 4, po drętwy karku 1.

Ogólna objętość dezynfekowanych lokali wynosiła 71,263 metrów sześciennych, na dezynfekowanie których użyto 103,434 pastylki formalinowe. Za pomocą „Autanu“ dezynfekowano 32,000 metrów sześciennych, za pomocą pary w kamerze odkażono 142,712 sztuk bielizny i pościeli.

(—) **Projekt reformy powinności wojskowej.** Ministerjum wojny opracowuje obecnie projekt reformy prawa o powinności wojskowej. Przewszystkiem ministerjum zamierza zmniejszyć ulgi wypływające z położenia rodzinnego i znieść zupełnie ulgi trzeciego stopnia. Zostaną również zmniejszone ulgi dla osób posiadających wykształcenie. Ochotnicy drugiej kategorii nie będą przyjmowani wcale. Ochotnicy pierwszej kategorii będą służyli 2 lata, ale będą mieli prawo po złożeniu egzaminu na oficera, kończyć swoją służbę jako oficerowie.

(—) **Kontyngens rekrutów.** Duma państwowa uchwaliła kontyngens rekrutów na r. b. w liczbie 456,535 młodzieńców.

(x) **Wycieczkę do Szwajcarii i jezior północno-włoskich** organizuje w czasie od 1 maja do 15 czerwca b. r. Akademicki klub turystyczny we Lwowie.

Uczestnicy jej zjedzą Wenecję, Weronę i Medyolan. W dalszym planie piesza wędrówka (częściowo parowcem) wzdłuż brzegów Lago Maggiore, Lago Lugano i Lago di Como, przez przełęcz Splügen, dolinę górnego Renu i Rodanu do Zermatt, gościńcem do Chamouix u stóp Mont Blanc; skąd przez Genewę, Lozannę, Zewizimmer, Interlaken do Lucerny, wycieczka na Rigi i Pilatus, w powrocie zwiedzenie Zurychu, Rapperswilu, wodospadu Renu w Szafuzie i Konstancji.

Zgłoszenia do 28 b. m. Ogólne koszt około 360 koron (minimum). W wycieczce można także częściowo brać udział. Bliższych informacji listownie udziela Akademicki Klub turystyczny, Dom Akademicki Lwów.

(f) **Z brudów staromiejskich.** Niejednokrotnie pisaliśmy już o szulerach, grasujących na Starem mieście i w jego okolicach. Pomimo że w sprawę tę wdaje się czasami policja, szulerzy grasować nie ustają, ogrywając ciągle naiwnych. Największym polem dla nich do wyzysku jest gra w passek, którą bezkarnie, prawie pod okiem policji uprawiają. W ostatnich czasach zwracano się znowu do nas ze skargami na ową szulerkę. Trzeba, aby ludzie dobrej woli naocznie przekonali nieświadomych, że gra w passek—to zwykłe oszustwo.

(h) **Święta żydowskie Wielkiej nocy** rozpoczynają się dnia 24 b. m. i trwać będą aż do 1 maja włącznie. Uroczyste święta w dniach 24, 25, 30 kwietnia i 1 maja, wolne święta 26, 27, 28 i 29 b. m.

(f) **„Szkoła jako ognisko wychowania“.** Pod powyższym tytułem p. Aniela Szcycówna wygłosiła drugi swój odczyt z cyklu „O wychowaniu publicznym“.

Przyjąwszy znaczenie słowa „wychowanie“ nie w tym ciasnym zakresie, jaki mu się nadaje w życiu codziennym, lecz tak, jak ono rozumiane być powinno, t. j. obejmujące wszelkie odcienie kształcenia ciała, umysłu i woli; p. Szcycówna poszła dalej, objaśniając jaki udział w tym wychowaniu bierze dom, szkoła i społeczeństwo. Trzy te czynniki bardzo często rozchodzą się w swoich dążeniach, wywołując zamęt w wychowaniu. Szkoła, jako zabierająca najwięcej czasu dziecku, największy i dodatni wpływ wywierać powinna. Dzieje się jednak nieraz inaczej. Nie wszyscy nauczyciele chcą i umieją wzbudzić do siebie zaufanie uczniów. Oporność ich w takim razie potęguje się chęcią wyłamania się z pod męczącej karności i posłuszeństwa. Silnie też oddziałują zle wpływy kolegów, zwłaszcza obdarzonych silniejszym charakterem.

Ważną przeszkodą ku uzyskaniu wzajemnego porozumienia pomiędzy nauczycielem a uczniem jest owa karność szkolna. Bez kwestyi karność być musi, gdyż i ona także stanowi jeden z czynników wychowania. Pobudką do niej wszakże nie powinna być obawa batoga, która tylko obniżyć może poziom moralny uczniów, lecz karność wypływająca sama przez się z zaufania ucznia do swego wychowawcy. Dla osiągnięcia jej jest koniecznem wzbudzać w uczniach poszanowanie szlachetnymi postępkami, życzliwością ku nim zdobywać ich życzliwość, porozumiewać się z nimi w kwestjach regulaminu, w kwestjach tych przepisów obowiązujących, których konieczność umysł ucznia zrozumieć może.

Praca umysłowa wywiera także wpływ ważny: Kto się nie nauczy skupiać myśli w szkole, ten i w życiu nie będzie mógł przywyknąć do takiej pracy.

Szkoła powinna również zwrócić uwagę i na wychowanie fizyczne. Wedle starej zasady — w zdrowym ciele zdrowy duch — gimnastyka, ćwiczenia fizyczne są konieczne do utrzymania równowagi umysłu i czynią wychowawcę zdolnym do przyjęcia i strawienia tego materiału, który mu dostarcza szkoła. Na ćwiczenie ciała dużą trzeba zwrócić uwagę.

Po ukończeniu odczytu słuchacze gorącym oklaskiem wyrazili prelegentce wdzięczność za trudy.

(h) **Z Tow. pomocy dla niezamożnych uczniów.** Zarząd nowoorganizowanego Towarzystwa pomocy dla niezamożnych uczniów przy IV-klasowej szkole filologicznej I. Radwańskiego, w sobotę, dnia 23 b. m., w lokalu Koła pracowników kolei fabryczno-łódzkiej przy ulicy Widzewskiej № 73, urządziła raut z tańcami. Czysty dochód ma zasilić fundusze Towarzystwa.

Należy oczekiwać, że mieszkańcy naszego miasta, rozumiejący bardzo dobrze potrzebę oświaty, nie odmówią poparcia nowemu Towarzystwu.

(x) **Odczyt.** W niedzielę dnia 24 kwietnia, o godz. 5 po poł. w sali wykładowej T. K. O. (Zawadzka 17) p. K. Wyszczacki wygłosi bardzo aktualny, wobec zbliżającego się lata, odczyt na temat „Jak spędzić wakacje“.

Odczyt będzie ilustrowany obrazami niknącymi.

(a) **Z wystawy przyrodniczej.** We wczorajszej pogadance, zatytułowanej „Niewiniątka i szkodniki w świecie roślinnym i zwierzęcym“, dr. Aleksander Fabian — garścią wybornie zestawionych przykładów napiętnował notorycznych szkodników w świecie zwierzęcym i roślinnym, a niesłusznie zażywających opinii niewiniątek; zrehabilitował zaś istotnie użyteczne osobniki przyrody żywej, błędnie zaliczane do kategorii szkodliwych. Pogadanka wypowiedziana była jędrnie i treściwie, budząc żywe zainteresowanie.

Dziś mówić będzie panna Prysiewicz o narządach roślin i ich czynnościach.

Wczoraj zwiedziły wystawę wychowawnice zakładów naukowych: pani Libiszowskiej, Konarskiej, Siennickiej, Grzybowski, oraz uczniowie klasy 4-ej szkoły p. Radwańskiego i dziewczęta ochrony małżonków Hertzów.

(x) **Z Bractwa Żywego Różańca.** Jutro o godzinie 9 rano w kościele św. Krzyża odprawione będzie miesięczne nabożeństwo żałobne za zmarłych członków Bractwa Żywego Różańca.

(h) **Z Koła pracowników kolei fabr.-łódzkiej.** Turniej szachowy, urządzony przez tę instytucję, już się rozpoczął. Uczestniczy w nim przeszło 30 graczy.

Na prośbę miłośników śpiewu, pp. Więckowskiego i Natkańskiego, zarząd Koła zorganizuje chór śpiewaczy.

Wczoraj odbyło się pierwsze zebranie członków Koła, którzy życzą sobie należeć do chóru. Zapisało się przeszło 40 osób.

Na przewodniczącego sekcji wybrano p. Więckowskiego, na zastępcę przewodniczącego p. Natkańskiego, na bibliotekarza p. Brożyńskiego, na jego zastępcę p. J. Wróblewskiego, na skarbnika p. Pałęckiego.

Prezydium sekcji ma opracować regulamin dla członków chóru i orkiestry i porozumieć się z jednym z muzyków, który zajmie się udzielaniem lekcji śpiewu i muzyki.

Koszt utrzymania dyrektora muzycznego ponosi Koło i członkowie sekcji.

(a) **Z przemysłu.** Niektóre fabryki łódzkie otrzymały dosyć znaczne zamówienia na Blizki Wschód.

Między innymi otrzymano obstalunek na kołdry, płusz i t. d.

Przedstawiciele niektórych firm miejscowych wyjeżdżają dla nawiązania stosunków handlowych z Blizkim Wschodem.

(h) **Przyjęcie wagonów.** Dziś specjalna komisja przystąpiła do odbioru nadesłanej pierwszej seryi wagonów krytych towarowych, z liczby 150, wynajętych z zagranicy.

Odtąd zapewne transporty towarów będą częściej wysyłane we właściwym czasie.

(a) **Zebrań akcyonaryuszów Tow. akc. łódzkiej niciarni** odbędzie się dnia 9 maja r. b., o g. 2 po południu, w lokalu zarządu w Petersburgu.

Porządek dzienny obejmuje: Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania za r. z., oraz budżetu na rok bieżący; wybory dyrektorów i komisji rewizyjnej; wnioski w sprawie sprawozdania i zmianę § 29 ustawy Towarzystwa.

— Zebranie akcyonaryuszów Tow. „Winkler, Hertner i Borman” w Łodzi odbędzie się 11 maja r. b. w lokalu przy ul. Mikołajewskiej № 84.

(x) **Strajk cegielniarzy.** Władze żądają wyrabiania lepszej cegły. Robotnicy żądają za ten wyrób lepszej zapłaty. Na pierwsze z tych żądań fabrykanci zgodzić się musieli; na drugie nie zgodzić się mogli. Z tego powodu przy rozpoczynającym się sezonie budowlanym zakwitł w niektórych cegielniach strajk, mogący się przyczynić do dłuższego trwania dzisiejszych niemożliwych już prawie czynszów komornianych.

(x) **Z geszeftów łódzkich.** Donosiliśmy już, że zarząd drogi W. W. oddał dostawę wyczesek do czyszczenia maszyn St. Kotlickiemu, zastrzegłszy sobie, że wyczeski te będą sporządzane z czystego i surowego materiału. Aby upewnić się o odpowiednim przygotowaniu wyczesek, Zarząd drogi W. W. zastrzegł sobie u Kotlickiego, że materiały będą oglądane na miejscu w fabryce. Kotlicki wskazał, że wykonywa dla niego roboty firma łódzka Winer i Podstolski, Franciszkańska nr. 4. Już raz była wysłana z Warszawy do fabryki tej komisja, złożona z pp.: Świątkowskiego i Rembowskiego i znalazła, że wyczeski przygotowują się ze starych szmat. Wskutek tego raportu Zarząd zabrakował 18 wałtuchów wyczesek Kotlickiemu, który przyrzekł solennie, że nadal wyczeski ze świeżych materiałów będą robione.

Obecnie Zarząd drogi W. W. znów delegował tych samych inżynierów do fabryki Winer i Podstolskiego w Łodzi, ale tym razem przedsiębiorcy przyjęli komisję z sarkazmem.

— Jak chcecie się napić kieliszek wódki, to przyjeżdżacie do Łodzi. To gorsza rewizya, niż senatora Neidhardta.

Dziś nie robimy wyczesek dla Kotlickiego.

— A kiedy?

— Będziemy robić po południu.

Nie lubią przemysłowcy łódzcy wszelkiej kontroli, ale to nic nie pomoże. Otworzyli się już ludziom oczy na fabrykaty niektórych firm łódzkich.

(a) **Z rzeźni bałuckiej.** Wczoraj obywatele Bałut pp. Czajkowski, Makiewicz i Zybert, którym oddano rzeźnię bałucką w dzierżawę na lat dwanaście, wniosli do kasy gminnej na utrzymanie dozoru weterynaryjnego ustanowioną sumę 3,020 rubli.

(a) **Dotatkowa policja.** Według sporządzonego wykazu utrzymanie dodatkowej policji miejskiej, złożonej z pomocników komisarzy, strażników policyjnych, wyniosło w marcu 5,585 rubli 34 kop. Funduszu tego dostarcza Związek przemysłowców i fabrykantów, którzy zobowiązali się płacić odpowiednie składki.

(—) **Nadmierne zamiłowanie dzieł sztuki.** Artysta-malarz łódzki Modrow, który skradł z galerji wiedeńskiej bardzo cenne obrazy, obecnie otrzymał z sądu drezdeńskiego wyrok skazujący go na 18 miesięcy więzienia za kradzież popełnioną w Dreźnie. Donosi o tem „Kuryer Warszawski”.

(h) **Z sądów pokoju.** U Józefa Szczepińskiego, robotnika fabryki K. Scheiblera, w czasie rewizji osobistej przy wyjściu z fabryki znaleziono 4½ arszyna towaru. Sędzia pokoju VI-go rewiru skazał go na 1½ miesiąca więzienia.

W podobnej sprawie Kacper Michalski, ro-

botnik z fabryki Grohmana, również przez tegoż sędziego skazany na 1½ miesiąca więzienia.

(—) **Sąd okręgowy piotrkowski** skazał Jana Kazimierskiego na 4 lata ciężkich robót i dożywotnie osiedlenie w Syberji za okradzenie kościoła Franciszkanów.

(a) **Nagły zgon.** Wczoraj zmarł nagle na aneuryzm serca urzędnik głównego kantoru poczt i telegrafu w Łodzi, Jan Krzyżanowski, w wieku lat 40.

(h) **Z kolei.** Straty, wynikłe na kolei fabryczno-łódzkiej wskutek zderzenia się wagonów z pociągiem odchodzącym ze stacji Koluszkki, wynoszą przeszło 2,000 rb.

— Dnia 1 maja na kolejach wprowadzony będzie letni rozkład pociągów.

(h) **Z sądu okręgowego.** Drugi wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego przyjeżdża do Łodzi na kadencję czterodniową: 23, 25, 26 i 27 b. m.

(h) **Alarmy.** Wczoraj o godzinie 9-jej wieczorem wezwano I i II oddziały straży ogniowej ochotniczej na ulicę Wschodnią № 66. Po przybyciu na miejsce ognia nie znaleziono. Był to więc fałszywy alarm, wywołany przez jakiegoś niesmacznego figlarza.

(a) **Z Towarzystwa pielęgnowania chorych** (Bikur Cholim). Na prezesa zarządu powołano p. Jakóba Hertza.

(a) **W sprawie szpitala miejskiego.** Jak to już w swoim czasie donosiliśmy, konsorcjum gazowni łódzkiej, zobowiązało się po przekształceniu na Towarzystwo akcyjne przedsiębiorstwa przeznaczyć z corocznych dochodów pewien procent na budowę projektowanego oddawna szpitala miejskiego. Procent ten, według obliczeń wyniesie ma do 50000 rubli rocznie i wpłacanym ma być do kasy miejskiej w ciągu lat dziesięciu.

Otóż prezydent m. Łodzi, dążąc do jaknajszybszego urzeczywistnienia projektu — zamierza z chwilą zapewnienia prawnie ze strony Towarzystwa gazowni zadeklarowanego funduszu na cele szpitalnictwa — zaciągnąć od razu pożyczkę, która umożliwiłaby rozpoczęcie robót, według planów i kosztorysu wynoszącego 200,000,000 rubli, zatwierdzonych przez ministerjum spraw wewnętrznych.

(a) **Z klubu szachistów.** Zwolennikom gry szachowej nastrocza się sposobność — rozszerzenia swej wiedzy i zdobycia większego doświadczenia na tem polu.

Znany tutejszy szachista p. Salve, co środa wieczorem wygłaszać będzie w klubie szachistów (Piotrkowska 111) pogadanki; w pozostałe zaś dni zorganizowany będzie seans, w którym pan Salve grać będzie jednocześnie 20 partji.

(a) **Nożowiec.** W ubiegłą niedzielę, jakiś dość przyzwoicie ubrany człowiek, spotkawszy 18 letnią A. K. na ulicy Mostowej, obok fabryki Reksa — grożąc nożem składanym, zmusił, aby K. udała się w pole. Tutaj, dopuściwszy się gwałtu, skradł ofiarze niecnego czynu portmonetkę z 15 rublami, pierścionek i uciekł.

Policja zajęła się energicznie odszukaniem przestępcy.

(x) **Ohyda.** W sobotę wieczorem, gdy małżonkowie G. wracali do swego mieszkania, na polu przyległym do Helenowa napadło ich pięciu drabów, którzy zgwałcili Bertę G. w obecności jej męża. Policji powiodło się aresztować czterech lotrów, piąty jest poszukiwany.

(a) **Zbiegły z aresztu zgierskiego** Józef Blaszczyk, skazany wyrokiem piotrkowskiego sądu okręgowego na półtora roku oddziałów karnych, po dwudniowym ukrywaniu się w okolicy, powrócił wczoraj do aresztu i oświadczył, iż woli siedzieć pod kluczem niż żyć w ciągłym niepokoju i trwodze.

(p) **Pogotowie ratunkowe** wzywano pomiędzy innymi do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu wczoraj uległy cztery osoby, z których jedną odwieziono do szpitala Poznańskich, jedną do mieszkania na ul. Franciszkańska.

— W fabryce przy ulicy Wólczańskiej nr. 29 pas transmisyjny okaleczył głowę robotnicy, Pauliny Szuber, lat 36; na ul. Lipowej nr. 93 Władysław Tomezyk, robotnik, lat 49, w maszynie okaleczył prawą rękę; w drukarni przy ul. Piotrkowskiej nr. 26 Zelek Rosenstein, zecer, lat 35, w maszynie okaleczył prawą rękę.

— Wczoraj zameldowano Pogotowiu osiem bólek, zakończonych okaleczeniami. Pośród ofiar widzieliśmy kilkoro dzieci, poranionych przy karenciu domowym.

— Wczoraj na ul. Południowej nr. 7 Szapsio Warmen, syn wycobalcy, lat 12, pomagając matce w czysz-

czeniu okien, przechyliwszy się, wypadł na bruk z wysokości jednego piętra i dostał wstrząśnienia mózgu. Odwieziono go do szpitala Poznańskich.

(a) **Podrzucone niemowlę.** Wczoraj, o godz. 10 wieczorem, około domu przy ul. Węglowej nr. 7 w rynsztoku znaleziono niemowlę płci męskiej, wzmoczone, mające półtora miesiąca, gdyż odrodzono akt obrzezania. Podrzutkiem zaopiekował się Izaak Giwer, zamieszkały przy ul. Składowej nr. 22.

RAUTY I ZABAWY.

(x) **Z Lutni.** Towarzystwo „Lutnia” urządza w nadchodzącą sobotę, dnia 23 b. m. dla swoich członków, oraz wprowadzonych gości „wieczornicę mieszaną”. Program jej ma być obfity i wielce urozmaicony. Po wyczerpaniu programu muzycznego nastąpią tańce.

Wieczornica rozpocznie się o godzinie 8½ wieczorem.

Bliższe szczegóły podamy wkrótce.

(f) **„Harmonia”.** W ubiegłą sobotę Towarzystwo muzyczno-dramatyczne „Harmonia” urządziło wieczornicę dla członków i ich rodzin.

Koło dramatyczne odegrało jednoaktowy dramat Jarosława Vrchlicky’ego (Emila Frida) p. t. „Świadek”. Dramacik ten, za tło któremu posłużył wiecznie żywy temat — zdrada małżeńska, napisany przez utalentowanego pisarza i jednego ze znamienitszych działaczy społecznych czeskich, odznacza się dużą znajomością sceny, jej warunków oraz umiejętnym rozwinięciem dramatycznego węzła.

Wykonanie było bardzo dobre: p. Fultyn w roli dr. Körbera, panna Karwowska jako żona jego, panna Rutkowska, p. Osiński oraz p. Szmigielski w roli dozorczy domu obłąkanych sułte a zupełnie zasłużone zbierali oklaski.

Pannę Szmigielskiemu należą się prócz tego słowa uznania za bardzo dobrą i sumienną reżyserję.

Sztukę poprzedziło przemówienie prezesa Towarzystwa, p. Łapińskiego, który barwnymi słowy zapoznał zebranych ze znakomitym pisarzem pobratymczym narodu i wielkim przyjacielem polaków.

Przemówienie prezesa nagrodzono długim i gorącym oklaskiem. Po przedstawieniu nastąpiły tańce, które się przeciągnęły do rana. Bawiono się ochoczo.

W nadchodzącą sobotę zarząd Towarzystwa „Harmonia” w uznaniu pracy swego dyrektora muzycznego p. Paszkowskiego urządza zabawę na jego benefis. Przypuszczać należy że cel tak sympatyczny ściągnie sporą liczbę przyjaciół dyrektora.

(a) **Wybory sędziów gminnych.** W powiecie brzezińskim odbędą się wkrótce wybory nowych sędziów gminnych. Na liście kandydatów na to stanowisko figurują: Adam Wylazłowski — z gminy Będków; Juliusz hr. Ostrowski, Bolesław Malcz i Wilhelm Szejbler — z gminy Łazisko; Teodor Brujewicz — z gminy Łaznów i Czesław Olszowski — z gminy Ciosny.

(x) **Ze Zgierza.** W sobotę, dn. 16 b. m., odbył się tu w sali miejscowej „Lutni” wieczór muzyczno-dramatyczny „Lutni” łódzkiej.

Chór «Lutni», pod wytrawną dyrekcją Al. Dworzaczka, śpiewał wybornie, z artystycznym wykończeniem pieśni Chopina, Dworzaczka oraz melode ludowe i doznał rzetelnego i zasłużonego powodzenia. Wieniec laurowy z odpowiednią dedykacją i wstępami otrzymała «Lutnia» łódzka od swojej siostrzyicy «Lutni» zgierskiej.

Dyrektor «Arfy» łódzkiej wyspiewał na swojej wiolonczeli «Cantilene» z koncertu A-moll Goltermanna i przepiękny «Polonez» z op. «Hrabina» Moniuszki. Za ciepłe przyjęcie odwzajemnił się solista dodatkiem nadprogramowym, utworem Rubinsteina.

Żywe słowo miało sympatyczną przedstawicielkę, uzdolnioną amatorkę łódzką, p. Jadwigę Enderównę, która z wielkim powodzeniem wypowiedziała utwory poetyckie Or-Ota i Gawalewicza. Grzmot oklasków i żywe kwiaty były wrazem dziękczynienia słuchaczy.

Jako solista-śpiewak, p. Wacław Stegowski czarował słuchaczy pieśniami Paderewskiego („Dudarz”), Dworzaczka („Zawód”), Leoncavalla („Poranek”) i drobny utworem Lehara („Pieśń o Wilii”). Głos p. St. brzmiał pełno i dźwięcznie; przyjęcie zgotowano mu serdeczne.

W drugiej części programu koło dramatyczne „Lutni” łódzkiej wykonało znakomicie krotko-

chwile w 1 akcie «Don Juan moderne» Herbachewskiego. Jest to wyborna jednoaktówka, uwieńczona nagrodą na konkursie dramatycznym «Lutni» kódzkiej w 1908 roku. Najlepsze siły „Lutni” brały w niej udział: pp. J. Zasacka, J. Enderówna, oraz pp. E. Kulisz i A. Sumiewski wywiązali się z zadania wybornie; huczny oklask był dla wykonawców zasłużoną podzięką. P. Zasackiej wręczono bukiet żywego kwiecia.

Wieczór ten wywarł na zgierzan nader sympatyczne wrażenie i pozostanie nam na długo w pamięci.

Po wyczerpaniu programu, przystąpiono do tańców, które odcieczno trwały do rana.

SZTUKA I PIŚMIENNICTWO.

(x) **Teatr polski.** Dziś występuje w „Ojcu” Strindberga znakomity gość krakowski, p. Stanisława Wysocka. Sztukę tę dyrekcya powtarza na ogólne żądanie.

— Jutro p. Wysocka wystąpi w «Kłatwie» Wyspiańskiego. Będzie to benefis wybornej artystki. Widowisko to zainteresowało niezmiernie bywałców teatralnych i mamy nadzieję, że teatr w dniu tym wypełni się po brzegi.

— Nie zważając na udział swój w najbliższej premierze w Krakowie, znakomita artystka, wskutek mnóstwa listów, uproszona została jeszcze na czwartek i w dniu tym «Elektrą» zakończy cykl gościnnych występów na naszej scenie.

— W Piątek po cenach niższych «Popychadło».

— W sobotę o 3^{1/2}, po poł. (dla młodzieży) dane będą komedye Al. hr. Fredry: «Lita et Cie» i «Dwie bliźny»; wieczorem zaś o g. 8^{1/4} wybor-na komedya „Oj młody, młody” (wznowienie).

— W niedzielę o 3 po poł., po cenach popularnych „300 dni”, nader wesola, tryskająca otbrzymim dowcipem krotoczwila w 3 aktach Pawła Gavault'a i Roberta Charvey'a; wieczorem zaś o g. 8 m. 15 «Oj młody, młody» po raz 2-gi.

(a) **Koncert.** Wczorajszy koncert artystki cesarskiej opery w Wiedniu, Selmy Kurz — sprowadził do teatru Wielkiego tłumy słuchaczy, mimo cen podwyższonych.

Obdarzona sympatycznym głosem, posiadająca wspaniałą technikę koloraturową utalentowana śpiewaczka czarowała słuchaczy utworami: Rossiniego, Verdiego, Pucciniego, Meyerbeera i t. d.

Przeciągłe oklaski zmuszały koncertantkę, której zgotowano owacy kwiatową, do nadprogramowych dodatków.

Artyste akompaniował p. J. Kris, który zarekomendował się zarazem w popisach solowych, jako dobry pianista.

(—) **Z piśmiennictwa.** Dowiadujemy się, iż w Moskwie skonfiskowany został przekład rosyjski tomu nowel p. Waclawa Grubińskiego p. t. „Bunt”, cieszących się tu znacznem wzięciem wśród czytającej publiczności.

Podobno p. Grubińskiemu cenzura moskiewska zarzuca tendencje pornograficzne.

Z WARSZAWY.

* Choroba Prusa.

„Kuryer Warszawski” donosi, że Bolesław Prus nagle zaniemógł. Choroba zaczęła się od zapalenia szczęki i pociągnęła za sobą komplikacje. We środę dr. Bauereritz i dr. Tymchieski, opiekujący się chorym, odbyli konsylium z doktorami Kijewskim i Szeinerem, którego następstwem była operacja. Udała się ona szczęśliwie i istnieje wszelka nadzieja pomyślnego przebiegu kuracji.

* Legaty ś. p. Matyldy Neumanowej.

W Monte Carlo zmarła w dniu 4 b. m. znana w sferach towarzyskich naszego miasta, ś. p. Matylda z Epsteinów Neumanowa, wdowa po ś. p. Bertoldzie.

Nieboszczka poczyniła piękne legaty na cele dobroczynnej na ogólną sumę 51,600 rub.

* Rewizya senatorska.

„Swob. słowo” donosi: „W niektórych pi-smach polskich zjawila się wiadomość, jakoby rewizyę teatrów warszawskich już zakończono.

Sprawdziwszy tę pogłoskę, dowiedzieliśmy się, iż rewizya nie tylko się nie skończyła, lecz nawet nie zaczęła. Sprawdzono tylko książki buchalteryjne i wszelki możliwe wykazy. Wszystkie dowody, dotyczące rewizyi teatrów warszawskich, na razie rozpoznaje specjalna podkomisya rewizyi senatorskiej.

Przeniesiony na referenta zarządu intendenta XIV korpusu armii, naczelnik 1-go wydziału intendenty okręgowej, Zyskand, odmówił wyjazdu na nową posadę do Lublina, lecz podał się do dymisji. Prawdopodobnie dymisya będzie wstrzymana. Informują nas, że za tym przykładem pójdą i inni zdegradowani urzędnicy.”

— Z rozporządzenia senatora Neidhardta, członkowie komisji dokonali opieczętowania magazynów intendenty w Lublinie.

— W związku z dokonaną rewizyą w biurze telegrafu rządowego, senator Neidhardt zażądał przedstawienia sobie wykazu wszystkich urzędników pocztowo-telegraficznych, mianowanych na posady w okręgu warszawskim w ostatnich latach. Już od lat paru urzędnicy skarżyli się, że egzaminy na urzędników V rzędu, t. j. znających języki niemiecki i francuski, odbywają się niesprawiedliwie i posady otrzymuje ten, kto da la pówki najmniej 50 rub. Kto jej nie dał, musiał czekać na wakans kilka lat.

— W Brześciu Litewskim dokonano rewizyi u intendentów. Opieczętowano magazyny żywnościowe.

* Wystawa „Czystość to zdrowie.”

Urządzana przez Towarzystwo higieny praktycznej im. Bolesława Prusa wystawa „Czystość to zdrowie” w galerji Luxemburga (przy ul. Senatorskiej) ma na celu zaznajomienie jaknajszerszego ogółu z zasadami higieny w domu, szkole, biurze, instytucjach społecznych i t. d. w sposób popularny, poglądowy — dla każdego łatwo zrozumiały.

Z KRÓLESTWA.

Zgon najstarszego kapłana. Dekanat Łęczycki poniósł ogromną stratę. Najstarszy z kapłanów archidiecezyi warszawskiej, ks. Kacper Montrownicz, długoletni proboszcz parafii Dąbie, legł snem wiecznym.

Ś. p. ks. Kacper urodził się dnia 3 stycznia 1816 roku, święcenia kapłańskie otrzymał w roku 1839, przez siedemdziesiąt jeden lat więc pracował w winnicy Pańskiej, prawie do chwili zgonu, otoczony przez duchowieństwo i parafian największą czcią.

Na pogrzeb zasłużonego kapłana spodziewany jest liczny zjazd duchowieństwa oraz wiernych, z parafij dekanatu łęczyckiego i innych.

Sanatorium dla księdza. W sanatorium dla chorych piersiowych w Rudce jest od 20 kwietnia miejsce dla księdza, któryby wzamian za utrzymanie i leczenie, oraz zasiłek roczny rb. 100, zechciał odprawiać nabożeństwo w kaplicy miejscowej. Bliższych wiadomości udzieli dyrektor zakładu, st. pocz. Mrozy, gub. warszawska.

Aresztowanie uczniów. W Sosnowcu aresztowano 15-u uczniów miejscowej szkoły handlowej. Pisma niemieckie donoszą, iż powodem aresztowań jest działalność rewolucyjna. Według „Kat. Ztg.” aresztowanych miało być 17, dwóch jednak zbiegło do Katowic. Aresztowanych umieszczono w więzieniu będzińskim.

Kolarza. W piątek po godzinie 6-iej po południu włościanin ze wsi Dąbrowa Michał Sitar-ski, stał przed wozem z jednym koniem swoim przy ulicy Nowo-Warszawskiej w Kielcach, drugiego konia kuto.

Nagle nadjechało całym pędem dwóch szalonych kolarzy. Koń spłoszył się i gwałtownie ruszył naprzód. Dyszel wozu uderzył w policzek Sitar-skiego, który stracił przytomność i padł na bruk.

Odwieziony do szpitala św. Aleksandra, Michał Sitar-ski zmarł wkrótce. Oględziny lekarskie wykazały że wskutek silnego uderzenia pękła opona mózgową.

Straszny wypadek. Dnia 9 b. m. w młynie walcowym we wsi Życzynie, pow. garwolińskiego, były młynarz, smarując turbinę, przez nieostrożność dostał się w tryby, które oberwały mu całą głowę, oprócz dolnej szczęki i obie ręce.

Elektrokcya. W ubiegły czwartek o godz. 6 ej i pół rano w głównej elektrowni hr. Renarda w Sielcu, przy połączeniu drutów, prąd elektryczny zabił na miejscu elektrotechnika p. Uby-sza, lat 19, syna zawiadowcy stacyi Niwka.

Z LITWY I RUSI.

Uwięzienie kapłana. W ubiegłą środę osadzono w więzieniu gubernialnem w Wilnie, z polecenia wiceprokuratora z pow. lidzkiego, ks. Bolesława Sperskiego z Żoludka.

Osadzenie w więzieniu zastosowano jako środek zapobiegawczy, gdyż ks. Sperski, oskarżony jest o naigrawanie się ze świętych prawosławnych, oszyderstwo z wiary prawosławnej, a więc o czyny, przewidziane przez punkty 2 i 3 art. 73 pierwszej części kodeksu karnego.

Artykuły te grożą zesłaniem do robót ciężkich, najmniej zaś zesłaniem na Syberję.

TELEGRAMY.

Petersburg, 18 kwietnia (P.) Na posiedzeniu podkomisji chełmskiej poseł Dymsza otrzymał nową statystykę uzupełniającą, lecz nie zdążył jej zbadać, o czem oświadczył obecnym. Członek prawicy skrajnej Szezczo, zażądał, ażeby zaniechać bezużytecznego przeciągania dyskusyi i przejść do oddzielnych artykułów projektu. Ale prezydujący komisji, Antonow, zaprotestował, twierdząc, że nie wolno jest zamykać ust w tak ważnych kwestyach.

Następnie Parczewski w mowie dwugodzinnej scharakteryzował etnografię Chełmszczyzny, jako przejście od polaków do rusinów i dowodził trudności w przeprowadzeniu statystyki etnograficznej.

Z Parczewskim polemizował przedstawiciel rządu Strolmann i Eulogiusz, który obiecał na następnem posiedzeniu obalić twierdzenia Parczewskiego.

Następne posiedzenie po feryach wielkanocnych st. st.

Petersburg, 18 kwietnia (P.) 83-ch posłów do Dumy wniosło projekt prawodawczy o zmianę art. 257 Zbioru ustaw leśnych, o udzielaniu drzewa skarbowego na budowę cerkwi i klasztorów prawosławnych oraz o rozciągnięcie tego artykułu na kraje zachodni i południowo zachodni.

Petersburg, 18 kwietnia (P.) Z powodu napadu zbrojnego na kasę powiatową w Kizlarze, październikowej wniosli do Dumy oświadczenie następujące:

Wobec powtarzających się rozbojów na Kaukazie, proponujemy wystosować do prezesa Rady ministrów i do namiestnika na Kaukazie interpelację: jakie środki przedsięwziąć zamierzają gwoli obrony ludności oraz instytucji skarbowych i prywatnych, tudzież ażeby wykorzenić rozboje i rabunki?

Interpelanci dowodzą słabości środków ze strony administracyi kaukaskiej i bezcelowości stosowania ich. Instytucye rządowe znajdują się w ciągłym niebezpieczeństwie.

Petersburg, 18 kwietnia (P.) Naczelnik miasta zawiesił wydawnictwo pisma „Nowyj Woschod”.

Petersburg, 18 kwietnia (P.) Rząd rosyjski otrzymał zaproszenie do udziału w międzynarodowym zjeździe izb handlowych oraz Tow. handlowych i przemysłowych, który odbędzie się w czerwcu w Londynie.

Petersburg, 18 kwietnia (P.) Pod przewodnictwem ks. Wołkońskiego rozważany był w dal-szym ciągu projekt ustawodawczy o prawie zabudowywania gruntów czynszowych.

Przyjęto w redakcyi komisji artykuły włącznie do 15, poczem rozdział II projektu uchwalono przekazać komisji, w celu rozpatrzenia poczynionych poprawek.

Bez rozpraw przyjęto projekt o dodatkowym wyznaczeniu 40,000 rubli na emerytury dla robotników marynarki.

Duma dalej przyjęła szereg projektów związanych z wyznaczeniem kredytów warunkowych dla ministerjum wojny, poczem posiedzenie zamknięto.

Wizza, 18 kwietnia (P.) Awiator Jefimow wznosił się na aeroplanie i za wzlot, trwający 72 minuty, zdobył trzy nagrody.

Ispahan, 18 kwietnia (P.) Na karawanę konsula angielskiego w Szirazie, jadącego z Ispahanu do Szelistanu, napadli rozbójnicy. Przy starciu zbito dwu sipajów angielskich z konwoju konsula. Konsul angielski z Ispahanu wyjechał na spotkanie.

W środę, dnia 20 b. m., jako w 3-cią bolesną rocznicę śmierci

ś. † p.

Edwarda Grajnera

artysty malarza

odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Józefa o godzinie 8-ej rano, na które życzliwych pamięci zmarłego zaprasza

1150-1

RODZINA.

Podziękowanie.

Wszystkim biorącym udział w odprowadzeniu drogi nam zwłok

ś. p. Antoniego Fiszera

a w szczególności ks. Franciszkowi Dyżewskiemu, za wypowiedziane słowa pociechy w domu żałobnym i nad mogiłą, jak również Łódzkiej Straży ogniowej ochotniczej, cechowi blacharskiemu i wogóle wszystkim, którzy nam okazali tyle współczucia w chwili smutku składającemu się z głębi serca płynące Bóg zapłać w smutku pozostała

Rodzina.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w dniu 21-ym Kwietnia r. b. w kościele św. Stanisława Kostki o godzinie 9 i pół rano. 1158 1

Petersburg, 18 kwietnia. (Wł.) W podkomisyi dumskiej do sprawy Chelmszczyzny członek prawicy dumskiej poseł Szczekow zgłosił wniosek o przerwanie rozpraw historycznych.

Przewodniczący w podkomisyi Antonow odparł jednak, że to niemożliwe.

Poseł Parzewski w umotywowanej nankowo mowie wykazał, że statystyka etnograficzna nie dowodzi bynajmniej rosyjskości ziemi chelmskiej. Również, jak stwierdził to mówca, narzecza miejscowe bardziej są zbliżone do języka polskiego, aniżeli do języka rosyjskiego.

Odpierali wywody mówcy w krótkich przemówieniach Strolman i biskup Eulogiusz.

Luga, 18 kwietnia. (P.) W nocy spłonęły tartak parowy i młyn parowy Troskinowej. Straty wielkie.

Saratów, 18 kwietnia. (P.) Obywatel ziemski pow. piotrowskiego, Sofow, wskutek osobistych porachunków pieniężnych, zastrzelił z rewolweru milionera miejscowego, Jurenkowa we własnym jego mieszkaniu.

Rostow nad Donem, 18 kwietnia. (P.) Silny wybuch w pobliżu gmachu poczty uszkodził domy sąsiednie. Śledztwo ustaliło zemstę. Sprawca zbiegł.

London, 18 kwietnia. (P.) Z Chang-Scha donoszą: Gubernatora i jego syna powstańcy zabili. Jamiń zburzono. Kanonierka angielska, która płynęła w nocy bez świateł, uderzyła w drugi okręt. Krają pogłoski, że nderzenie było tak silne, iż zabici zostali trzej misjonarze niemieccy, którzy znajdowali się na kanonierce. W Chang-Sha znajdowało się ogółem 8 misjonarzy niemieckich, którzy ukryli się w miejscu bezpiecznym.

London, 18 kwietnia. Do „Biura Reutersa“ telegrafują z Chang Sha, że spokój przywrócono. Zarządzający kasą skarbową objął zarząd prowincyi.

London, 18 kwietnia. (P.) Do ag. Reutersa donoszą z Chang Sha: Wszystkie domy cudzoziemców, oprócz konsulatu angielskiego, podpalone. Wojsko nie występuje wcale przeciw powstańcom.

Wszystkich misjonarzy wezwano do wyjazdu z granic prowincyi, gdyż urzędnicy chińscy, w obawie powszechnego powstania, odmawiają ochrony cudzoziemców. Wicekról wysłał na miejsce 2,000 żołnierzy. Jedni mówią, że gubernatora zabito, inni zaś, że umknął.

Białogród, 18 kwietnia. (P.) Król Lewicz Aleksander wyjechał do Paryża do łoża stryja, ks. Arseniusza Karageorgiewicza, który ciężko zachorował. Z Paryża król Lewicz udaje się na południe Francyi, skąd pojedzie do Rzymu w odwiedziny do ciotki swej, królowej włoskiej. Po drodze następcy tronu potrwa 20 dni.

Rzym, 18 kwietnia. (Wł.) Przybyła tutaj deputacya, której Ojciec św. doręczy korony, ofiarowane dla cudownego obrazu Matki Bożej na Jasnej Górze. Deputacyę składają: o. generał Rejman, ks. kanonik Rembieliński, książe Lubomirski, p. Trepka z piotrkowskiego i czterech obywateli z Częstochowy. Ojciec św. przyjmie deputacyę na audyencyi i doręczy jej korony we czwartek w południe.

Budapeszt, 18 kwietnia. (Wł.) Podczas po-

bytu Roosevelta w Budapeszcie, powszechną uwagę zwrócił fakt, że Roosevelt złożył manifestacyjnie wizytę Franciszkowi Kossuthowi.

Madryt, 18 kwietnia. (Wł.) Strajk powszechny w Bilbao rozszerza się na okolice górnicze. W Bilbao i Gijonie przyszło do starcia robotników z wojskiem. Bardzo wiele robotników rannych.

Budapeszt, 18 kwietnia. (P.) U arcyksięcia Józefa na cześć Roosevelta odbyło się śniadanie; na którym obecny był prezes ministrów hr. Khuen Hedervary.

Budapeszt, 18 kwietnia. (P.) Konferencya międzyparlamentarna witała prezydenta Roosevelta, jako pośrednika pokoju na gruncie węgierskim, zroszonym krwią, przelaną w walce o wolność i konstytucyę.

Konstantynopol, 18 kwietnia. (P.) Do Ferizowicz przybył z 8 batalionami dowódca oddziału tureckiego Szeftket-Turgut basza. Część przybyłego wojska wysłano do Prizrendu, część zaś do Ipeku. W tych dniach mają być rozpoczęte kroki wojenne. Zdaniem Szeftketa-Turguta baszy, zadaniem oddziału jest rozbrojenie ludności albańskiej, przywrócenie powagi rządowej i wprowadzenie reform konstytucyjnych.

Konstantynopol, 18 kwietnia. (P.) Dowódca turecki Szeftket-Turgut basza mówi, że z powodu świetnego uzbrojenia albańczyków w broń nowoczesną, liczba wojska, przysłanego do Albanii, jest mała, ale on wierzy w powodzenie oręża tureckiego.

Albańczycy śpieszą z przygotowaniami. Pomiedzy wszystkimi plemionami albańskimi doszło już do porozumienia; ogółem jest około 40000 dobrze uzbrojonych powstańców. Albańczycy zamierzają zamknąć wąz Kaczański, zburzyć linię kolejową i otoczyć armię turecką ze wszech stron, a następnie dopiero nderzyć na miasta.

Dotychczas niema wiadomości o potyczkach. Donoszą jedynie o działalności band pod Ipekiem. Wszyscy zajęci są przygotowaniami do blizkiej kampanii.

Kopenhaga, 18 kwietnia. (P.) Folkething rozwiązany będzie dn. 6 maja. Wybory odbędą się d. 7 maja.

D Z I E N N E.

Paryż, 19 kwietnia. (P.) Manifestanci, bombardując salę zebrań kamieniami, rozpedzili zebrań wyborców, na którym miał wystąpić z mową Millerand, minister poczt i telegrafów.

Saloniki, 19 kwietnia. (P.) Wyjądowały przeznaczone do Albanii dwa bataliony piechoty i dwie baterie górskie, każda po 8 dział i 8 kulomiotów pod dowództwem Osmana paszy.

Konstantynopol, 19 kwietnia. (P.) Izba posłów po długich obradach nad prawem o powinności wojskowej przyjął trzyletni termin służby. Senat przyjął wniosek Muchtara paszy o wprowadzeniu od 1 stycznia r. p. kalendarza gregoriańskiego w Turcyi.

Mitrowica, 19 kwietnia. (P.) Tu spokojnie. W Sandzaku nowobazarskim nigdzie nie zauważono, aby albańczycy przysposabiali się do powstania. Pogłoskom o skoncentrowaniu wojsk austriackich na granicy bośniackiej urzędownie zaprzeczono.

Z ostatniej chwili.

Poznań, 19 kwietnia. (Wł.) „Dziennik Poznański“ donosi, że fundusz gwarancyjny wystawy niemieckiej w Poznaniu w wysokości 750 tysięcy marek został już prawie zebrany, głównie dzięki ofiarności żydów.

Berlin, 19 kwietnia. (Wł.) Lokant budowlany, pomimo zabiegów pracodawców, nie przybrał dotychczas oczekiwanych rozmiarów. Wielu budowniczych oddało forsownie roboty podmaistrzym, którzy na swoje imię w dalszym ciągu pracują z tymi samymi robotnikami i na dotychczasowych

warunkach. Wobec tego, związek przedsiębiorców grozi bojkotem tych budowniczych.

Berlin, 19 kwietnia. (Wł.) Według informacji, zaczerpniętych w tutejszej ambasadzie amerykańskiej, pogłoski, rozsiewane przez prasę wiedeńską o rzekomym zamiarze rozpoczęcia przez Roosevelta akcji pośredniczej w sprawie ograniczenia zbrojeń, nie mają żadnej realnej podstawy. Roosevelt podróżuje obecnie jedynie dla przyjemności, a jako wytrawny polityk, nie wystąpiłby z akcyą, skazaną z góry na niepowodzenie.

Frankfurt n. Men, 19 kwietnia. (Wł.) Sąd apelacyjny skazał redaktora pisma socyalistycznego, Wendla, na 6 tygodni aresztu za demonstracye i oplucie pomnika Bismarcka.

Tower (Duwr), 19 kwietnia. (Wł.) Wczoraj rozpoczęły się wielkie manewry floty angielskiej na morzu Północnym. Udział bierze około 100 okrętów wojennych. Plan manewrów trzymany jest w wielkiej tajemnicy.

Nowy York, 19 kwietnia. (Wł.) Prezydent Taft podczas mowy na zgromadzeniu bankierów dał do zrozumienia, że po upływie mandatu nie będzie powtórnie kandydował, gdyż więcej ma trudności w sprawowaniu swego urzędu, niż przypuszczał.

Odpowiedzi Redakcyi.

P. Mrukowi Czy Szan. Pan chce, żeby pańskie przekonania i wierzenia w bezpodstawność wiary uważać? Jeżeli tak, to szanuj Pan sam cudze przekonania. Co Panu do tego, w co ktoś wierzy? A jeżeli on szanuje swoją wiarę i pańskie nie dotyka, to Pan również do tego obowiązany. Ludzie rzadzą się ustępstwem dla swoich współbraci. Bez tych ustępstw nie można byłoby istnieć na świecie. Jeżeli biskup Bandurski chce królową Jadwigę zaliczyć w poczet świętych, to nie bez podstawy. Kto przychylił się do nawrócenia Litwy pogańskiej, ten dla chrześcijaństwa ma olbrzymie znaczenie... Królowa Jadwiga jest tak piękną postacią w naszych dziejach, że, Szan. Panie Mruk, nikt jej splamieć nie może. A tem więcej żaden Mruk nie jest w stanie zrozumieć i ocenić wielkiego jej poświęcenia. Panie Mruku (Pseudonimie), ucz się Pan więcej, bo niema nic szkodliwszego na świecie, jak takie półrozwiewne głowy.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. L.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
18/IV 1 pp.	744.2	+18.2	86	Pn W 3	Z dnia 18/IV Temperatura max. +22 2° C. min +8 2° C. Opadu 0.0
18/IV 9 w.	745.0	+13.1	97	Pn W 1	
19/IV 7 r.	747.0	+ 6.3	96	Pn W 3	

Dawna, ale wciąż jeszcze praktykowana metoda czyszczenia ust i zębów za pomocą pasty i szczotek do zębów zupełnie nie ma racyi bytu. Chcąc czyścić zęby nie tylko dla zewnętrznego blasku ale i dlatego, ażeby je zachować zdrowymi, powinno się koniecznie używać płynnego przeciwnieśrodku dla oczyszczenia całej jamy ustnej. Tylko płynny środek do czyszczenia

ust może przenikać w miejsca, gdzie najpierw rozpoczyna się praca gułna, a mianowicie a tylne powierzchnie zębów zonych, w szczeliny pomiędzy zębami, luki po usuniętych zębach i t. d. Jeżeli płyn posiada własności przeciwnieśrodkowe, to usuwa wszelkie początki gnicia. Całym szeregiem badań na kowych dowiedziono, że własności takie posiada woda do płukania ust „ODOL“. Ma ona własność wsiąkania w podniebienie, dziąsła, szczeliny i w spróchniałe zęby, pozostawiając w błonach śluzowych i w jamach zapas środka przeciwnieśrodkowego, który działa jeszcze w ciągu kilku godzin i tem samem chroni usta i zęby od fermentacyi i gnicia. Nie więc dziwnego, że używając ciągle Odolu, możemy aż do głębokiej starości zachować zęby w dobrym stanie. Cena: flakon 85 kop.; duży flakon wystarczający na kilka miesięcy 1 rb. 50 kop. 1069 1

Odrobne ogłoszenia.

A.A.A.A. Nauczycielki, nauki, niemki, freblanki, ochroniarki, bony z szyciem na miesiąc letnie, na stałe poleca Biuro Pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwiskiej, Piotrkowska 92. 1911-126

A.A.A. Nauczycielkę z wyższym wykształceniem z muzyką, niemki freblanki Świadectwa chlubne. Poleca biuro Adamowiczowej, ul. Piotrkowska Nr. 103. 2200-4sw-2

AAA! Niemka z Wrocławia, nauczycielki z wyższym wykształceniem, freblanki, gospodynie, pielęgniarki, francuzki—poleca biuro Adamowiczowej Piotrkowska 103. 165184ws6

A. Do sprzedania willa-pałacyk, o 13 pokojach, pod Łodzią, w pięknym położeniu, uroczyste latnisko, woda i laszek bliźniutki. Cena 10,000 rb. Blizsza wiadomość ul. Krótka Nr. 9, m. 15. 876-6-6

A. BABICKI, adwokat otrzymał telefon № 15-32. 2249-6-1

Bryczka węgierka do sprzedania. Radwańska № 71 m. 5. 2136-6-4

Do sprzedania kawiarnia lub sklep kolonialny. Wiadomość w sklepie, Widzewska № 158. 2158-3-2

Doswiadczony korepetytor przysposabia do wszystkich klas gimnazjum, oraz na świadectwa. Wiadomość Dzielna 40, m. 1 od g. 7-8. 1545

Felcerski zakład, dobrze prosperujący, tanio sprzedam, zaraz. Długa 5. 2217-2-1

Gramofon koncertowy, 50 płyt, okazynie do sprzedania. Pańska 93-26. 2256-3-1

Inteligentna osoba, znająca języki: polski, rosyjski i niemiecki, poszukuje miejsca kasyerki lub sklepowej. Główna 50 m. 43. 2235-3-1

Kawiarnia zaraz do sprzedania, z dwoma bilardami, z powodu wyjazdu. Długa № 93. 2219-3-1

Kobieta w średnim wieku przyjezdna, znająca się na kuchni, poszukuje miejsca za gospodynią u samotnej osoby. Ul. Lulzy 45, m. 24. 2204-3-2

Kamizelczarkę zdolną, a także uczennicę poszukuję, zgłoszcie się Nawrot 62, m. 7. 2180-3-3

Mieszkanie przy rodzinie dla panienki, Piotrkowska Nr. 83, m. 36. 2167-3-3

Magiel do sprzedania, ul. Otocznego 18, Chojny. 2206-2-1

Magiel oraz wózek dziecienny zaraz do sprzedania. Wiadomość Grabowa № 23, pralnia. 2245-1

Maszyny 2 Sintera prawie nowe, bębnowa i pierścieniowa i maszyna za 18 rubli do sprzedania. Konstancyńska 7 m. 16. 2004w20cs4

Motocykl 4 HP w najlepszym porządku i żyrandol gazowy pokojowy tanio sprzedam, Orla Nr. 27, ślusarnia. 2182-2w-2

Niedrogo przyjmę szycie bluzek, dzieciennych sukienek, bielizny i ubrań. Przejazd 38 m. 14, oficyna. 2209-1

Obiady smaczne i zdrowe po 30 kop. w domu prywatnym. Piotrkowska № 115 m. 6. 41011

Oficyna drewniana o 8 mieszkańach z ogrodem do sprzedania w Radogoszczu, ul. Gajzlera № 9, przy fabryce. 2214-6-1

Obiady i fiaki gospodarskie, prywatne, zdrowe i smaczne. Ulica Widzewska № 148 m. 35, w podwórzu. 2232-2-1

Odam na własność półroczną dziewczynkę. Ulica Złota 17, Koziny. 2253-2-1

Potrzebny chłopiec do kantoru składu drzewa, umiejący dobrze rachować i pisać po polsku, niemiecku i rosyjsku. Wiadomość Pańska 92. 2242-3-1

Potrzebna prasowaczka do pralni chemicznej. Milsza № 27. 2254-3es1

Planino używane, prostostrunowe, dobre. Cena 125 rubli. Konstancyńska 5, stróż wskazuje. 2255-2n1

Para klaczy kasztanowatych za przegowych do sprzedania Obejrzec 12-2. Nowozarawska № 5. 2226-2-1

Potrzebny uczeń do felczera. Nawrot 47. 2234-1

Potrzebna podręczna i uczennica do krawcowej. Orla 5 m. 28. 2092-3-2

Plac 360x100 przy zgierskiej remizie, miejscowość zwana „Helenówek”, zdalny pod budowę letnich mieszkań lub fabryki, na nim domek murowany, zabudowania gospodarcze, 2 stawy zarybione, 75 drzewek owocowych sprzedam. Piotrkowska nr. 111, magazyn obuwia. 2076-5-3

Pracownia sukien damskich i kostymów wykonuje elegancko. Widzewska 133 m. 7 II-gle piętro. 2023-4-4

Piwarnia do sprzedania, wiadomość: Zgierz, Piątkowski Nr 19. 2172-3-2

Potrzebna prasowaczka, Główna № 9. 2173-3-3

Piwarnia do sprzedania z powodu zmiany interesu. Widzewska № 90 w sklepie Jakubowicza. 2153-3-3

Pomieszczenie przy bezdzietnym małżeństwie dla inteligentnego mężczyzny do wynajęcia zaraz. Przejazd № 12 mieszk. 14. 1765

Pokój z oddzielnym wejściem od frontu, słoneczny, przy rodzinie zaraz do wynajęcia, Składowa 18, m. 17. 2179-3-3

Potrzebne zaraz zdolne prasowaczki oraz praczka do pralni chemicznej. Piotrkowska 116. 2251-3-1

Panny są potrzebne zdolne i podręczne zaraz do pracowni sukien „Janiny”, Konstancyńska № 68. 2221-2e1

Pokój umeblowany do wynajęcia, osobne wejście. Andrzejka 7 m. 32. 2258-1

Potrzebny chłopiec do sprzątnia w sklepie i na posyłki. R. Ritter, Piotrkowska 85. 2223

Potrzebne zdolne staniczarki i uczennice. Pabianice, ul. Tylna № 532, Matuszewska. 2222-3-1

Potrzebna na wyjazd osoba inteligentna w średnim wieku, znająca się na szyciu i pielęgnowaniu małego dziecka. Proszę się zgłaszać: Piotrkowska 92 Akuszerka. 2207-1

Potrzebni ludzie, umiejący pisać i czytać, do sprzedaży obrazów. Rzgowska № 12, Kanicki. 2208-3-1

Planino koncertowe prawie nowe z powodu wyjazdu sprzedam. Szkolna № 34 m. 1. 2218-3-1

Potrzebne zdolne podręczne. — Ulica Nawrot № 45 m. 1. 2247-1

Potrzebne zdolne staniczarki i uczennice. Konstancyńska 5 m. 14. 2243-2-1

Przyjmę jednego mężczyznę na mieszkanie z całodziennym utrzymaniem. Wólczńska № 137 m. 51. 2248-2-1

Przybłąkał się pies duży, maści czarnej, łaty żółte Odebrać go można: Zgierska nr. 146, Marczewski. 2240-1

Rower do sprzedania. Nawrot № 63 felczera. 2150-3-3

Sklep spożywczo dystrybucyjny do sprzedania z powodu wyjazdu. Suwalska 23. 217-3-3

Sklep dystrybucyjno-spożywczy jest do sprzedania zaraz. Ul. Rzgowska 73. 2147-5-4

Sklep do sprzedania, Nowe Chojny, ul. Cankiego 13, z powodu założenia większego interesu. 2196-7-2

Sklep kolonialno-dystrybucyjny z prawem na sprzedaż piwa do domów—kto zechce założyć—do sprzedania, albo urządzenie zaraz. Łowicka 5. 2183-3-3

Sklep rzeźniczy z zupełnym urządzeniem do sprzedania z powodu wyjazdu. Konstancyńska № 41. 2225-2-1

Stróż bezdzietny potrzebny zaraz Wysoka 28. 2210-1

Szukam pesady, znam języki polski i niemiecki. Kaucya 150 rubli Oferty w „Rozwoju” pod „Posada” 2246-1

Sprzedam warsztat kowalski i stelmachski z powodu wyjazdu Ul. Średnia 105. 2239-3-1

Urządzenie sklepowe do sprzedania. Tamże kapusty 3 bezki tanio do sprzedania. Aleksandrowska nr. 56. 2162-3-3

Wynajmę 1 lub 2 pokoje z kuchnią, stajnią i wozownią, może być domek z zabudowaniami gospodarskimi na skraju miasta. Wiadomość w administracji „Rozwoju” 2227-2-1

Zaginęło 2 ch. chłopców, jeden 4 lata, drugi 5 lat jasno-blond. Rodzice proszą o odprowadzenie na ulicę Główną № 38, m. 13. 2259-1

Zupełnie zdolna krawcowa poszukuje szycia w domach prywatnych. Oferta „Zdolnej”. 2252-2-1

Zaginęła dziewczynka pięcioletnia Genowefa Dziadowiczówna, córka robotnika, blondynka w granatowej sukience. Odprowadzić Dziadowiczom, ulica Wodna 24. 2257-1

Znaleziono zegarek damski w czwartek, dnia 14 b. m. po południu, na Wólcząńskiej, między Rozwadowską i Anny. Do odebrania w kanonnie Szajblewskim na Księżym Młynie. 2224-1

Zdolna podręczna potrzebna, ul. Wschodnia 61, mieszk. 12. 2213-1

Zaklet letni damski w dobrym stanie do sprzedania. Przejazd 12 m. 13. 2226-1

Zpanienki poszukują miejsca w restauracji, cukierni, sklepie kolonialnym lub rzeźniczym. Radwańska 47, Dziędłiak. 2220-1

3000 rb. na dobry procent potrzebne na pierwszy numer hipoteki. Oferty proszę składać w „Rozwoju” pod „3000”. 2198-3-1

6000 rubli poszukuje na I-szy numer hipoteki po Towarzystwie na 7%. Oferty Adm. „Rozwoju” pod W. W. 2150-3-3

Zagubione dokumenty.

Paszport, wydany przez wójta gminy Opatówek, powiatu kaliskiego, na imię Alfredy Dobrowolskiej, zaginął. 2233-3-1

Walenty Dutkiewicz zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Heinza. 2157-3-3

Zaginął wóroczek, w którym znajdował się paszport na imię Maryl Jabłońskiej, wydany z gm. Tum. Uprasza się o oddanie za nagrodą na Zawadzka nr. 4 m. 5. 2151-3-3

Zaginął paszport na imię Wawrzyńca Szumłego, wydany z gminy Szczawin. 2154-3-3

Zaginął kwit od paszportu za Nr. 179 na imię Józefa Matylewicza, wydany z kancelarii poczmajstra m. Łodzi. 2168-3-3

Zaginął paszport na imię Andrzeja Prochowskiego, wydany z gminy Osiek, gub. radomskiej. 2175-3-3

Zaginął paszport na imię Józefa Pieszkalskiego, wydany z magistratu łódzkiego. 2201-3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Bronisławy Szmaja, wydana przez naczelnika Straży Ziemskiej w Łodzi. 2203-3-2

Zaginęła karta od paszportu na imię Leokady Zawadzkiej, z fabryki Dawida Prasaka 2237-1

Zaginął kwit od paszportu na imię Mikołaja Kepińskiego, wydany z fabryki Rabinowicza. 2236-1

Zaginął paszport na imię Władysława Kł, wydany z gminy Budzisz. 2211-3-1

Zaginęła karta od paszportu na imię Tadusza Woźniaka, wydana z fabr. Ryszarda Dreslera. 2228-1

Zaginął paszport na imię Franciszka Wójcika, wydany z gminy Leśmierz. 2231-3-1

Zaginął paszport na imię Feliksa Teodora Micherskiego, wydany z magistratu m. Łodzi. 2230-3-1

Zaginął paszport na imię Bronisława Redrlicha, wydany z gm. Bochackiej. 2205-3-1

Zaginął paszport, wydany z gm. Nakleńca, pow. łódzkiego, gub. piotrkowskiej, na imię Kunegundy Wieczorek. 2215-3-1

Zaginęła karta od paszportu na imię Heleny Borowicz, wydana z fabryki Heinzel i Kuntzer w Widzewie. 2238-3-1

Zaginął paszport tureckiego poddanego na imię Eurjusza Pamperoga, wydany przez konsula tureckiego m. Odessy. 2216-3-1

Zaginął kwit od paszportu na imię Bronisławy Wilczek, wydany z fabr. Richera. 2241-3-1

Zaginęła karta od paszportu na imię Leona Radomsa, wydana z fabr. Wintzberga. 2244-3-1

Zaginął paszport na imię Andrzeja Szmigieła, wydany z gm. Bełdowa. 2212-3-1

Zaginął paszport, wydany z gm. Głuchów, gub. warszawskiej, na imię Franciszki Łyszkowicz. 2130-3-3

Zaginął kwit od paszportu na imię Bolesława Szafrąńskiego, wydany z fabryki Langiera. 2124-3-3

Zaginął paszport na imię Abe Engel wydany z gminy Chojny powiat łódzki. 2142-3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Julianny Słowińskiej, wydana z fabr. Allarta. 2141-3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Łukasza Knapik, wydana z fabryki Karola Scheiblera. 2199-1

Zaginął kwit kaucyjny, wydany z Gazowni Łódzkiej, na imię Johana Wenske, № 2027 na Rubli 15. Uprasza się o odniesienie do Gazowni. 2202-1

Różne duże mieszkania

z wszelkimi wygodami do wynajęcia od 1 lipca. Tamże sklep narozny, zdalny na aptekę. Wiadomość: ul. Andrzejka 53, róg Zakatnej. 1066-3-3

ZAGUBIONO świadectwo zaliczeniowe za № 24004. na sumę 35 rb. 75 kop. z przesyłki Łódź F. — Miechów № 189541; świadectwo to wydane mi przez ekspedycję towarową drogi żel. Fabr. Łódzkiej w dniu 10/23 lutego 1910 r., które należy uważać za bezwartościowe. Dnia 28/III (8/IV) 1910 r. 1038-3-3 **W Wajnsztadt**

3000 lub 4000 rb. są do ulokowania zaraz na I-szy numer hipoteki. Wiadomość u adwokata Antoniego Lipińskiego, Zawadzka № 26, w godzinach przyjęć. 1090-3-3

EGZYSTUJĄCA OD LAT 17 W ŁODZI
Pracownia haftów i ZNACZENIA BIELIZNY
D. Mazurkiewiczowej
Przejazd 12 m. 14,
w podwórzu, w oficynie II piętro przyjmuje wszelkie roboty w zakresie haftu wchodzące, wykonywane takowe starannie, a czas oznaczony, po możliwie niskich cenach.
Przyjmuje się uczennice.

W OFICYNIE 2-go PIĘTRO.

Ulica PRZEJAZD Nr 12.

Do sprzedania Fabryczka

mechaniczna — na prowincyi, dobrze prosperująca. Stacyja kolejowa na miejscu. Mogą być sprzedane domy oddzielne, zdalne na inne zakłady, jak również oddzielne urządzenie wewnętrzne Siła pociągowa, motor na gaz ssany, oświetlenie elektryczne. Wiadomość w administracji „Rozwoju”. 1134-4-1

Uzdolniona gorseciarka i panna wykończarka

potrzebna są zaraz do pracowni gorsców „Marty”, Łódź, Piotrkowska 130. 1152-2-1

Z powodu wyjazdu

z Łodzi jest do sprzedania DOM ul. Gubernatorska № 33. Towarzystwa 15,000 rb. Dach 1 roczny 5,000 rb. 1147-3-1

Osoba

Inteligentna przyjmie zarząd w dużym zamkniętym domu w mieście lub na wyjazd. Może być z szyciem. Świadectwa chlubne. Oferty proszę składać w administracji „Rozwoju” pod „24”. 1153-3-1

Mieszkania letnie

są do wynajęcia 5 wiorst za Konstancyńcem. Wiadomość u Stanisława Witaszycy, wieś Mirosławice, powiatu łódzkiego. 1154-3-1

Zaginął wyżeł

ponter czarny, podpalony, wabi się „Parol”. Łaskawy znalazca raczy odprowadzić za wynagrodzeniem, Średnia 50, Zakład ogrodnicy. 1155-1

Mając zamiar

kupić posiadłość ziemską na prowincyi **plac** na dogodnych warunkach sprzedam w dzielnicy Staromiejskiej. Wiadomość: Piotrkowska 43, u stróża. 1148-3-1

NAUCZYCIELKA

posiadająca świadectwo domowej nauczycielki potrzebna od 1-go września. Specjalność rysunki i przyroda. Oferty w adm. „Rozwoju” pod „Przyroda” 1146-3-1

Letnie mieszkania

na Wiśniewskiej Górze do wynajęcia. 5 pokoi z kuchnią, ogrodem, parkiem i 3 pokoje z kuchnią. Blizsza wiadomość w Łódzkiej Wypożyczalni książek, Andrzejka № 5. 1149-3-1

Zaginął akt

rejentalny i punktacja na kupno placu zawarty pomiędzy Józefem Ulrychem a p. Baumgotem, wydany przez rejenta Piłchackiego. Łaskawego znalazcę uprasza się o odniesienie na ul. Wąska № 7. Radogoszcz. Józef Ulrych 1151-3

Potrzebna panienka

do sklepu rzeźniczego. Wiadomość: Piotrkowska № 95, od 7-8 1/2. 1092-3-3

Fortepian

fabryki Małeckiego i różne używane mable są do sprzedania. Ul. Karola Nr. 26, m. 3. 1101-3-2

W inowłodzu

w willi w samym lesie duży pokój ewent. z kuchnią do odstąpienia. Wiadomość w administracji „Rozwoju”. 1105-3-3

Teatr Polski

Cogitina 63.
2309

Dziś na ogólne żądanie
— I — po raz trzeci „**„OJCIEC”**”
z panią Stanisławą Wysocką w roli Laury.
Jutro przedostatni występ p. Stanisławy Wysockiej „**„KLATWA”**”
tragedya w 3 aktach St. Wyspiańskiego

Dramat w 3 ch aktach.
Adolfa Strindberga.

Początek o godz. 8-1/2
minut 15 wieczorem
Początek o godz. 8-1/2
minut 15 wieczorem

OD ŁODZI godzina i pół jazdy kołmi, szosą, do sprzedania zaraz willa murowana piętrowa (pałac). Pokoi 8, łazienka, wodociąg, zlew, weranda. Zbudowania gospodarcze murowane, lodownia, stodoła, wszystko zdrewnowane. Miejscowość otoczona lasami, rzeka. Gruntu 12 morgów — łąki 2 i pół, ogród owocowy, warzywny, angielski. Inwentarz żywy i martwy. Cena przystępna — bez pośredników. Wiadomość na miejscu, tylko do 20-go Maja. Kwiatkowiec — Polasiu. 1157-3-1

Z powodu zmiany lokalu są do sprzedania
różne meble, między innymi gotowy sypialny pokój i różne ozdoby na ścianę.

Szosa Karolewska № 44
pomiędzy godziną 2 a 5 po poł. 1156 3-1

Specjalista chorób skórnych
włosów, wenerycznych oraz
niemocy płciowej

Dr. St. LEWKOWICZ

Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym.
Badanie krwi przy syfilisie.
Zachodnia 33 (obok Lombar, akc.)
Przyjmuje od 9-11 i od 6-8 w.,
w niedziele od 9-3 Dla pań od
5-6 wiecz. 114r

Zarząd drogi żel. Fabryczno-Łódzkiej

niniejszem zawiadamia wysyłających ładunki, że na stacji towarowej Łódź-Fabryczna w dniu 4/17-go maja 1910 go roku o godzinie 10-iej rano, na zasadzie §§ 40 i 90 Ogólnej Ustawy Ros. dróg żel., będą sprzedane z głośnej licytacji niewykupione przez odbiorców towary, przybyłe w m. wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 1909 roku za frachtami: Prygorje R. Or. 14519, wyroby wełniane, I. B. Słuckis; Warszawa tow. Pół. Z. 458011 smar do kół, Wysypka, zaliczenie 76 rb. 43 kop.; Psków Pol. Z. 48074 chodniki, Jan Kenorów, zaliczenie 32 rb. 50 kop.; Wenden Pol. Z. 15063, wyroby rękodzielnicze, F. Kremmer; Rewel Pol. Z. 102199 kilki solone, Teodor Małagajew, zaliczenie 25 rb.; Białystok Pol. Z. 241940 wyroby tabaczn. I. Janowski; Witebsk tow. M. W. R. 88125 skrawki sukienne, M. Orszański; Moskwa m. M. Kaz. 585147 towar sukieny, Adm. R. Rozenweig; Wołogda m. Pół. 10928 wyroby rękodzielnicze, M. Sibryna, zaliczenie 50 kop.; Liwny M. K. W. 19763 wyroby wełniane, Nazarów dla I. E. Fiszmana, zaliczenie 10 rb. 75 kop.; Wladmir M. N. i Z. 39324 próbki, Hołujski; Wozy M. Kur. 2272 kamień zwyczajny A. W. Barnow; Kostroma m. Pół. 13190 towar wełniany, M. I. Kutilin, zaliczenie 1 rb. 50 kop.; Minsk M. Brz. 9222 wyroby rękodzielnicze, H. O. Milecki, zaliczenie 77 kop.; Moskwa tow. M. Brz. 51739 towar wełniany, Zawiadowca stacji dla G. Fausta; Moskwa tow. M. Brz. 46188 zabawki drewniane, Konst. Mudrow, zaliczenie 37 rb. 11 kop.; Gołta Pół. Zach. 15080 wyroby rękodzielnicze, M. Doktorowicz; Biely Pol. Z. 17317 wyroby rękodzielnicze, W. Lejderman; Kalarasz Pol. Z. 21241 orzechy, Aron Tauberman; Tojanow-Wał Pol. Z. 2055 pończochy, P. Wolfman, zaliczenie 90 kop.; Kijów m. Pol. Z. oddział Pod. 35206 wyroby cukiernicze, Sz. Druker, 30 rb. zaliczenie; Kijów m. Pol. Z. oddział Pod 36678 wyroby rękodzielnicze, Dom handl. S-ów I. I. Dunajewa; Kijów I tow. Pol. Z. 353947 wyroby rękodzielnicze, B. M. Slezinger; Oratowo Pol. Z. 11947, wyroby rękodzielnicze, I. Anbenderowski; Odesa m. Pol. Z. 42396 16żko i materac. Feliks Sadowski; Luck Pol. Z. 22381 wyroby rękodzielnicze, Aron Metamed; Odesa port Pol. Z. 159422 błoto mineralne, I. Lemme i S-ka; Kiszyniów Pol. Z. 91350 pończochy, Aron Wejeman, zaliczenie 62 kop.; Kiszyniów Pol. Zach. 91178 towar galanteryjny, Jakób Gifejsman, zaliczenie 70 kop.; Kiszyniów Pol. Z. 91883 gręble żelazne, M. Szejnberg, zaliczenie 60 kop.; Noworodomsk W. 60914 meble gięte, B-cia Thonet, zaliczenie 48 rb. 60 kop.; Będzin W. 41756 groch palony, Ekspedycja towarowa dla Reznika; Częstochowa W. 208352 szpulki papierowe, Pettzer i S wie; Rogów W. 12681 stare worki, Dembowski; Częstochowa W. 206324 mydło zwyczajne, Br. Waręski dla B-ci Poplawskich, zaliczenie 12 rb. 70 kop.; Warszawa W. W. 305662 cukierki, W. Sobolewski, zaliczenie 70 rub. 27 kop.; Warszawa W. 303759 cukierki, W. Sobolewski, zaliczenie 59 rub. 16 kop.; Warszawa W. 303512 cukierki, W. Sobolewski, zaliczenie 80 rub. 15 kop.; Warszawa W. 308634 cukierki, W. Sobolewski, zaliczenie 33 rub. 20 kop.; Warszawa W. 304253 grafit w proszku, Majzner, zaliczenie 27 rubli; Warszawa W. 310519 koszyki, M. Łask, zaliczenie 43 rb. 10 k.; Warszawa W. W. 311434 meble drewniane, Bergholz; Warszawa W. 312979 zamki żelazne i elementy elektryczne, W. Lewinson, zaliczenie 242 rub. 09 kop.; Warszawa W. 310341 wyroby nyklowane, D. Lebensold, zaliczenie 85 rubli; Warszawa W. 310572 trzepaczki i morska trawa, Mikelberg, zaliczenie 59 rub. 72 kop.; Warszawa W. 305586 papryka w proszku, W. Sztynkin, zaliczenie 30 rubli; Warszawa W. W. 307379 kolonialny towar, M. Rajski, zaliczenie 36 rubli; Warszawa W. W. 307376 kolonialny towar, M. Rajski, zaliczenie 39 rubli; Warszawa W. 304619 towar galanteryjny, Henryk Puławski, zaliczenie 551 rub. 95 kop.; Warszawa W. W. 303316 żelazne części maszyn, S. Waberski i S ka dla K. Scheiblera; Warszawa W. 300388 stal i młotki żelazne Józef Jagielski; Warszawa m. Nad. 366134 koniak zagraniczny, Rostomow; Warszawa m. Nad. 360238 drut żelazny, Weneblum; Warszawa m. Nad.

369909 meble drewniane, Biereziński, zaliczenie 350 rubli; Tomaszów Nadw. 50230 pierze gęsie, Naczelnik stacji dla A. Katza; Pińsk Pol. 72464 wyroby rękodzielnicze, Mendelbaum; Białystok Pol. 38095 odpadki wełny, Kalmanowicz; Białystok Pol. 38698 odpadki wełny, Kalmanowicz; Wyszków Nadw. 5822 odpadki bawełniane, Kiwejko, zaliczenie 6 rb.; Wawer Nadw. 5084 łożka żelazne, Tow. akc. „Wawer”, zaliczenie 31 rb. 95 kop.; Miechów Nadw. 9106 wyroby rękodzielnicze, Szpigiel; Nowo-Mińsk Nadw. 4093 krokiew żel. Tow. K. Rudzki i S-ka; Aleksiejewka P. W. 19164 plusz wełniany, Jan Gorocho, zaliczenie 76 kop.; Jawkino Pol. 1906 towar sukieny, M. W. Nowikow dla Hermana Pinusa; Szabljewa Wlk. 509 wyroby rękodzielnicze, Kara siew dla Drapkina; Greczyszkino Wlk. 2767 towar wełniany, Cnwerkałow dla Jakóba Kagana; Jenakijewo Ekst. 23473 wyroby wełniane, Tow. spożywcze; Ekaterynodar Wlk. 39173 próbki, A. Gorszanowicz dla Abugowa i Sapira; Sosnowiec W. 70115 książki drukowane, S. Grigowicz; Sosnowiec W. 71074 stal, A. Oppenheim dla M. Rozenbauma, zaliczenie 12 rb. 21 kop.; Sosnowiec W. 70588 ruszta żelazne, A. Oppenheim; Aleksandrów W. 145072 łopaty żelazne i wyroby drewniane, Agentura celna dr. żel. W. W., zaliczenie 81 rb. 10 kop.; Bad Wildungen K. Pr. st. B.—Aleksandrów W. 101254 woda mineralna Fürstliche Wildunger Mineral A. G. dla Gotfrieda; Bielitz K. K. Nordb.—Granica W. 100939 odpadki wełniane, Moritz Loebel dla Rudolfa Bathelta; Hamburg Pr. st. B. 59 nożyce i wyroby żelazne, E. F. Grel dla E. Dietrycha; Hamburg Pr. st. B. 50 gumy niewyszczególnione, Schenker i Co. dla D. Bleifedera; Zürich S. B. B. 2/1 miedziane części maszyn, Automobilfabrik Orion A. G. dla Weismana u Przedborskiego; Warszawa W. 85707 skrawki sukienne, Sz. Judaszko dla Sz. Szapiro, zaliczenie 15 rb. 75 kop.; Piotrków W. 19864 książki, Zradziński, zaliczenie 182 ruble; Kajanowo M. Brz. 24137 wyroby wełniane, Singer; Suwałki Pol. Z. 10262 wyroby rękodzielnicze, M. Wajsborg; Bałta Pol. Z. 1485 towar galanteryjny, K. Senderow; Warszawa Kow. Nad. 68843 wino winogronowe, Rozenblum, zaliczenie 34 ruble 25 kop.; Petersburg pas. Pol. Z. 30994, książki drukowane „kod. dla wszystkich”, zaliczenie 70 rubli; Petersburg pas. Pol. Z. 25767 dzienniki Główny kantor gazety „Birzewyja Wiedomosti” dla Gembalskiego; Sztokmanshof R. Or. 139641 pled zagubiony w pociągu, Zawiadowca stacji, zaliczenie 35 kop.; Szuja Pół. 29190, 28745, 28171, 27772 półkożuszki owcze, K. A. Karżeniew; Symbirsk M. Kaz. 8090 towar wełniany, Okuniew; Głuszkowo M. K. W. 7747 chustki wełniane, W. Dinkaszow; Wiaźma M. Brz. 6285 towar wełniany, M. L. Morgolis; Luban Nikoł. 266 towar sukieny, Józef Fehretdinów; Czyżew Pół. Z. 2346 sukno, I. N. Lubelezyk; Towary znalezione na stacji Łódź-Fabryczna bez dowodów, a mianowicie: pończochy, sadze suche, reklamy, sznele, buty i papier; Towary przybyłe na stację Łódź—miasto: Warszawa W. 300950 obciarki sukienne, M. Balam; Warszawa W. W. 293093 skrawki płócienne M. Balam; Częstochowa W. W. 195186 odpadki wełny, R. Wierzbicki; Sławuta Pol. Z. 24110 skrawki sukienne, Hersz Rojzman; Kijów m. P. Z. 23163 narzędzia architektoniczne, Klara Miłska dla A. Popławskiego, zaliczenie 75 rubli; Warszawa Kow. Nad. 598907 makarony Goldberg, zaliczenie 28 rubli; Witebsk R. Or. 100609 skrawki sukienne, M. Mosorski; Iwanowo-Woźniesiensk st. m. Pół. 1262 chustki wełniane A. I. Łopotnikow dla M. Goldberga i S-ka, zaliczenie 2 rb. 38 kop.; Na stacji Łódź-Karolew 10 (23) maja 1910 roku o godzinie 3 po południu towary przybyłe ze stacji: Sieradz W. 1949 rury blaszane, Klonowski; Kalisz W. 17829 wyroby drucziane, Agentura Celna Drogi Żel. W. W., zaliczenie 793 ruble 24 kop.

W razie, gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym nie doszła do skutku, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na stacji Łódź Fabryczna 5/18 i 7/20 maja 1910 roku o godzinie 10-iej rano, a na stacji Łódź-Karolew d. 11/24 maja 1910 r. o godzinie 3 po południu. 1126-3 1

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE, WŁOSÓW, WENERYCZNE (syfilis) I MOCZOPŁĘCIO WE (endoskop i cystoskop) I NIEMOCY PŁCIOWE.
Ul. Południowa № 2.
powrót.
Przyjmuje od godz. 8-1 r. i od 4-8 w.,
panie od 5-6 po poł. 1420-r-

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych.
Przyjm. od 8-1 rano i od 5-8 w., dla dam od 4-5. W niedziele i święta tylko do 1 rano 746-r

Dr. I. Lipszyc
choroby dzieci.

Przyjmuje od 8-10 i od 4-6 pp.
WSCHODNIA № 45 294

Dr. med. Aleksander FABIAN

ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku).
Choroby nerwowe i wewnętrzne.
Do 10 rano i od 4-6 1/2, 2951r

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisł. Piekarski

PIOTRKOWSKA № 115
Przyjmuje: od 9 — 10 rano i od 5 — 8 wiecz., kobiety od 4 — 5. 1331-r

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne
Nawrot 2.
przyjmuje od 8-10 1/2, i od 6-8. Po poł., panie od 5-8. W niedziele i święta od 8-1 r. 637r

Dr. Rosenblatt

Choroby uszu, gardła i nosa
Piotrkowska 35.
Przyjmuje od 10-11 r. i 5-7 pp. w niedziele od 2-4 r. 2451

Dr. Ignatiew

Specjalista chorób uszu, nosa i gardła
ulica Konstantynowska № 11 m. 5.
Przyjmuje od 11-12 rano i od 5-8 wiecz. codziennie. W niedziele od g. 10-1 w południu. 1054r

Ból głowy i Migrenę
należy miast usowa

Migreno-Nervosin

Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Zadać w aptekach i skł. aptecz. tylko oryginalnych proszków po 10 k. szt. — Pudełko 120 k. Główn. skł. Tow. Akc. L. Spiess i Syn 2761r100

Spódniczki

Bluzki i Halki

== w wielkim wyborze do nabycia ==

EMIL SCHEMEHEL

№ 98. Piotrkowska № 98.

Halki alpagowe	od Rb. 1.30
„ czyste jedwabne	„ „ 4.75
Spódniczki z czarnego szewiotu	„ „ 2.50
„ „ sukna	„ „ 6.25
Bluzki z florentyny	„ „ 1.80
„ z fularu	„ „ 3.40
„ z czystego jedwabiu	„ „ 5.25
„ tenisowe	„ „ 3.75

1159-6-1

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światło-leczniczy
D-rów L. Falka, Z. Golca, St. Jelnickiego
WÓLCZANSKA № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — plac za poradę 60 kop.

Leczenie promieniami Roentgena, lampą Finsena i Kromayera. Prądy o wysokim napięciu (Arsonwalizacja). Elektroliza, masaż wibracyjny i leczenie gorącym powietrzem. Kąpiele elektryczne i sinusoidalne. Badanie krwi na syfilis i badanie mamek z wydawaniem świadectw. Godziny przyjęć od 8-9 r., od 11½-1½ pp. i od 7-8; w niedziele i święta od 8-10 rano i od 12½, do 1½, po południu.

Dr. B. DONCHIN
Specjalista chorób oczu
osiadł w Łodzi
ul. Zielona № 11.
Godz. prz. 10-12 i 5-7 po poł.
438-r

Dr. S. Gerszuni
powrócił.
Choroby dzieci i wewnętrzne.
Godz. przyjęć: od 5-7 pp.
PIOTRKOWSKA 121. 937-13

Dr. M. Papierny
Akuszerya i choroby kobiece,
b. ordynator warszaw. uniwersy-
teckiej kliniki akusz.
Przyjmuje do 11 r. i od 4½-6½
po poł. Południowa 23. 485d

Dr. Wacław Bernard
przeprowadził się na ulicę
BENEDYKTA № 9.
Choroby skórne, wenery-
czne i moczopłciowe.
(8½-12 r. i 5-7½, pp., panie
od 4-5). 1761-r

Dr. J. ABRUTIN
KROTKA 9.
Specjalność chorób wenerycz-
nych, skórnych i moczopłcio-
wych. Przyjmuje: 8½-11 i od
6-8 po poł.; panie 5-6 po poł.
w niedziele 10-1 w poł. 237

Lekarz-Dentysta
DĄBROWSKI
mieszka:
Piotrkowsku 97.

Instytut fizykalnych metod leczenia
D-ra A. STEINBERGA
Benedykta № 3. Gabinet Roentgenowski i światło-leczniczy. Ortopedyja. Gimnastyka lecznicza.
Skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, kości i mięśni. Masaż ręczny i wibracyjny. Pracownia przyrządów ortopedycznych. Stosowanie promieni Roentgena w celach dyagnostycznych i leczniczych. **Choroby skórne.** Leczenie prądami wysokiego napięcia (Arsonwalizacja), kąpielami świetlnymi i w gorącym powietrzu. Elektryzacja. **Choroby nerwowe** (niemoc płciowa. Elektroliza — usuwanie włosów z twarzy. 137r

Centralna klinika
chorób zębów i jamy ustnej
w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.
Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. **Konsultacja bezpłatnie.** Wyrwanie zęba 15 kop. **Plomba 35 kop.** Sztuczny ząb 65 kop. **Przeróbka i reparacje sztucznych zębów 50 kop.** Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści. 536d33

Dr. E. Sonnenberg
Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od g. 11-1 i 4-7½ w. 76r

Dr. med. LEYBERG
Krótka № 5.
Choroby weneryczne, moczopłciowe i skórne. 1489r

Dr. A. GROGLIK
Zielona 5.
Choroby skóry i włosów (usuwanie zbytecznych włosów za pomocą elektrolizy), weneryczne i dróg moczowych. Przyjmuje 8½-11½ r. i 6-8 wiecz.; panie 5-6 wiecz. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 1568-d

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych
Przyjmuje codziennie od 8-11 w południe i od 4-8 wieczorem; w niedziele i święta od 9-12 w poł. 149r
Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ
(senior starszy)
Piotrkowska 103
Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8-11 r. od 2½-4 pp. i od 7½-9 w. 1426r

Dr. B. Rejt,
ulica Średnia № 5.

Dr. Ark. Goldenberg
ul. Nawrot № 38
róg Widzewskiej. Przyjmuje codziennie do 10 rano i od 4 do 7 po poł. — CHOROBY WEWN., DZIECIENNE I KOBIECE. 1812r

Dr. med. St. Bartoszewicz
przyjmuje do g. 10 r. i od 4-7 pp.
Analizy lekarskie
dla celów dyagnostycznych.
Zawadzka № 1, d. Scheiblera, tel. 33. 687-12-0

Dr. H. Sadkowski
asystent C. W. Uniwersytetu
przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki).
Dzielnia № 3.
od 5 do 7-ej 2150-r

Dr. Bronisław Łuczycki
Andrzeja № 5. 1104
Choroby nerwowe.
Przyjmuje do 10 rano i 5-7 pp.

Dr. Jan Cadarski
b. asyst. klin. uniw. warsz.
Akuszerya, choroby chirurgiczne i kobiece
przyjmuje do 10 r. 4-6 po poł.
Ul. Cegielniana 9 m. 4. 907

Dr. S. SZNITKIND
Średnia № 2.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Leczenie elektryzacja i masażem
Przyjmuje od g. 8-11 rano.
od 5-8½, wiecz. 469-r

Pierwsza Chrześcijańska
Lecznica chorób zębów i jamy ustnej
2651r
teraz: ulica Piotrkowska 133.

Dr. Jelnicki
ul. Andrzeja 7
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęć: panowie od g. 9-11 r. i 5-8 po poł., panie 4-5 po poł.; w niedziele i święta 8-12 r. 1463r

Dr. med. Z. Golc
chor. skórne i wenerycz.
PIOTRKOWSKA 36 m. 6. 799r

Dr. Jan Pieniążek
sp. ch. nosa, gardła i uszu
przeprowadził się na ulicę Piotrkowską 120.
Przyjm. od 11 do 12 w poł. i od 5 do 6½, wiecz., w niedziele i święta od 9½-11 rano. 1350d

Towarzystwo Akcyjne
„ZGORZELICKIEJ FABRYKI MASZYN I ODLEWNI”
 w Zgorzelicach.

Maszyny parowe
 z precyzyjnym stawidłem wentylowem, o ruchu przymusowym.

Jeneralne Przedstawicielstwo na Królestwo Polskie oraz gub. Grodzieńską

HORDLICZKA i STAMIROWSKI
 Łódź.

1915—d

№ 2481.

Dyrekcya Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

podaje do powszechnej wiadomości, iż niżej wyszczególnione nieruchomości w m. Łodzi położone, z powodu niezapłacenia raty listopadowej 1909 roku, wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające od godz. 11 zrana w kancelaryi wydziału hipotecznego przy ul. Średniej pod № 427 w m. Łodzi, przed wyznaczonymi notaryuszami, a mianowicie:

1) pod № 541 przy ulicy Zawadzkiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 28,600, od której zaległość wynosi rubli 1,369 kop. 91, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 5,720; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 42,900; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 11 (24) czerwca 1910 r. przed notaryuszem Józefem Żyżniewskim.

2) pod № 57 przy ul. Aleksandryjskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 15,000, od której zaległość wynosi rubli 413 kop. 46, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 3,000; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 22,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 11 (24) czerwca 1910 r. przed notaryuszem Hipolitem Aleksandrowiczem.

3) pod № 128 przy ulicy Podrzecznej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 21,100, od której zaległość wynosi rubli 1,383 kop. 48, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 4,220; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 31 650; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 11 (24) czerwca 1910 roku przed notaryuszem Feliksem Rybarskim.

4) pod № 171d przy ulicy Brzezińskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 13,000, od której zaległość wynosi rubli 772 kop. 34, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 2,600; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 19,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 11 (24) czerwca 1910 roku przed notaryuszem Józefem Grabowskim.

5) pod № 232/296 przy ulicy Nowomiejskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 43,000, od której zaległość wynosi rubli 1,520 kop. 80, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 8,600; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 64,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 14 (27) czerwca 1910 roku przed notaryuszem Waleryanem Ryfińskim.

6) pod № 270d przy ulicy Zachodniej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 84,800, od której zaległość wynosi rubli 1 452 kop. 42, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 6,960; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 52,200; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 14 (27) czerwca 1910 r., przed notaryuszem Julianem Ładą.

7) pod № 320abp przy ulicy Leszno, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 10,000, od której zaległość wynosi rubli 563 kop. 26, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 2,000; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 15,000; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 14 (27) czerwca 1910 roku przed notaryuszem Janem Nieznańskim.

8) pod № 321kx przy ulicy Ekaterynbarskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 23,500, od której zaległość wynosi rubli 1,514 kop. 82, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 4,700; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 35,250; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 14 (27) czerwca 1910 r. przed notaryuszem Wiktorem Sarosiakiem.

9) pod № 551c przy ul. Ewangelickiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 25,800, od której zaległość wynosi rubli 937 kop. 22, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 5,160; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 38,700; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30) czerwca 1910 roku przed notaryuszem Eugeniuszem Trojanowskim.

10) pod № 626/885 przy ulicy Piotrkowskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 23,000, od której zaległość wynosi rubli 1,507 kop. 72, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 4,600; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 34,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17/30 czerwca 1910 roku przed notaryuszem Józefem Żyżniewskim.

11) pod № 787y przy ulicy Zakątnej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 21,000, od której zaległość wynosi rubli 994 kop. 80, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 4,200; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 31,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30) czerwca 1910 roku, przed notaryuszem Janem Nieznańskim.

12) pod № 821z przy ulicy Miłsza, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 14,600, od której zaległość wynosi rubli 815 kop. 62, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 2,920, licytacja rozpocznie się od sumy rubli 21,900; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30) czerwca 1910 roku przed notaryuszem Hipolitem Aleksandrowiczem.

13) pod № 826a przy ulicy Rozwadowskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 14 000, od której zaległość wynosi rubli 797 k. 95, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 2,800, licytacja rozpocznie się od sumy rubli 21,000; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30) czerwca 1910 roku przed notaryuszem Konstantym Mogilnickim.

14) pod № 1108 przy ulicy Widzewskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 28,000, od której zaległość wynosi rubli 1,822 kop. 81, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 5,600; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 42,000; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30) czerwca 1910 r. przed notaryuszem Józefem Grabowskim.

14) pod № 1108d przy ul. Widzewskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 31,000, od której zaległość wynosi rubli 1,095 k. 40, vadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 6,200, licytacja rozpocznie się od sumy rubli 46,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 17 (30) czerwca 1910 roku przed notaryuszem Waleryanem Ryfińskim.

W razie, gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był świętecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

Łódź, dnia 16/29 marca 1910 roku.

921-3-3

Potrzebna

inteligentna pannado czteroletniego chłopczyka.
Długa 46, m. 7. 1130-2-2**Pomocnik magazyniera**

potrzebny do interesu fabrycznego. Wymagana pewna rutyna w tym kierunku i trochę niemieckiego. Oferty sub. A. B. 31 w adm. biu. „Rozwoju”. 1136-3-2

Pracownia damskich sukien i kostyumów „STANISŁAWY”Przejazd № 48, II p., m. 11
60-1**Bezpiecznie, wygodnie, niedrogo**

W Koluszkach przy stacyi dwa duże pokoje i kuchnia od połowy maja na całe lato do odnajęcia z umeblowaniem lub bez. Wiadomość u felczera n. Nizio 1087

Chłopiec

z poczciwej chrześc. rodziny z prowincyi, z 4-ro klasowem wykształceniem, poszukuje miejsca jako praktykant w sklepie lub kantorze Łask. oferty uprasza się składać w adm. „Rozwoju” pod lit. „F B 18”. 1038 3-3

Panna

ukończywszy kursy handlowe ze znajomością buchalteryi, poszukuje zajęcia. Wiadomość w administracji „Rozwoju” 1081 14-5

Zagubione świadectwo zaliczeniowe za № 50326 na sumę 59 rb. 60 k. z przesyłki Łódź F. Wierzbnik № 20156, wydane mi przez ekspedycję towarową drogi żel. Fabr. Łódzkiej w dniu 1/XII 1908 r. Świadectwo to należy uważać za bezwartościowe. — M. Lipskier. 1112-3-3**Pokój duży**

lub 2 małe — z kuchnią potrzebne zaraz lub od 1 lipca w chrześcijańskim domu. Pośrednictwo nagrodz. Oferty w „Rozwoju” pod „Pilne” 1083-3-3

Potrzebne są panny

do poprawiania bluzek.**„Maison Margot”**

Piórkowska 47. 1095-3-3

MYDŁEM NAFCIANEM

z „Latarnią Morską“, wyrobu systemu angielskiego Herdliczki i Stamirowskiego w Łodzi

znakomicie pierze się: bieliznę lnianą, bawełnianą, półwełnianą, jedwabie, koronki, firanki, korthy, meble, dywany etc.

Po sposób użycia zwracać się do reprezentantów:

Paweł Haida, Warszawa, ul. Wronia № 51, telefon № 159-54,
Edmund Bogdański, Łódź, ul. Dzielna № 30, telefon № 11-25,
L. Senior i D. Bochenek, Częstochowa,
M. Zukier, Kalisz, ul. Wrocławska № 43,
M. Zylber, Białystok,
M. Sz. Melchior, Radom,
lub wprost do fabryki.

Mydło nabywać można we wszystkich sklepach mydlarsk., kolonialn. i składach aptecznych.

1132-9-1

MAGGI^{ego} bulion w kostkach
daje natychmiast — za zwyczajnym polaniem wrzącą wodą —
filizankę gotowego najlepszego bulionu.

Z 1 kostki duża filizanka za 4 kop.
MAGGI^{ego} bulion w kostkach oddaje najświetniejsze
usługi przy poprawie smaku większej ilości potraw.
Do nabycia w składach kolonialnych i delikatesów,
w składach aptecznych i t. p.
Należy zwracać uwagę na nazwę MAGGI i na

932-1

Pracownia Gorsetów

„MARTY“

Łódź, Piotrkowska 130,
parter, m. 14.

POLECA:

Gorsety wykonane według najnowszych modeli paryskich od najskromniejszych do najwytworniejszych z materiałów krajowych i zagranicznych po cenach umiarkowanych. 1034 4.4

PIKA BIAŁA na kostyumu. BATYSTY BIAŁE zagraniczne i krajowe. FLAGI GOTOWE z trwałych materiałów. FARTUCHY DOKTORSKIE gotowe i na zamówienie. 1143
BIELIZNA gotowa damska i męska na zamówienie
w sklepie B. Chądzyńskiego, Przejazd 16.

Place budowlane

są tanio do sprzedania w Chojnach

przy ulicy Rzgowskiej położone i oddalone o jedną wiorstę od stacji drogi żelaznej Chojny.

Blizszych szczegółów udziela

p. **Otto Zimerman** w Chojnach w Zakładzie leczniczym.

1117-5-2

Żądajcie wszędzie!

Żądajcie wszędzie!

2533-15 12

Do wynajęcia

różne lokale z wszelkimi nowoczesnymi wygodami od 1-go października oraz sklep od 15 lipca. Władomość: Piotrkowska № 271, m. 5. 1131-8-2

Dostojnego smaku i aromatu koniak T-wa „Imperial“ w Warszawie, w sprzedaży we wszystkich lepszych handlach win i tow. kolonialnych.

ZARZĄD BAŁUCKIEGO TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU

podaje do publicznej wiadomości, że biuro Towarzystwa znajduje się przy ul. Zgierskiej № 64 i otwarte jest w dni powszednie od g. 10 rano do 3 po poł., gdzie udziela wszelkich informacji w zakres czynności Towarzystwa wchodzących.

Przyjmuje do dyskonta i inkasa weksle i t. p.

Przyjmuje wkłady na procenty jak od członków Towarzystwa tak też i osób postronnych i liczy od takowych od dnia lokacji do dnia podniesienia, a mianowicie: na każde żądanie 4%, z 3-miesięcznym terminem 4 1/2%, z 6-miesięcznym 5% i od całorocznych 6%. 407-18-15

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE
ŚWIEC
Braci Krestownikow i S-ka
w Moskwie

uznanych w Królestwie i Cesarstwie za najlepsze.
Reprezentacja i skład na Łódź i okolice:
FRANCISZEK GLUGLA, Łódź
Południowa 28, Telefonu 817. 744-20-5

ZAKŁAD HYDROPATYCZNO-LECZNICZY „CHOJNY” pod Łodzią

Sanatorium dla chorych nerwowych i wewnętrznych

(leczenie Alkoholizmu i Morfinizmu)
pod kierunkiem specjalisty

D-ra med. Aleksandra FABIANA

Połączenie telefoniczne. Prospekty gratis na żądanie.
Sezon tegoroczny rozpoczyna się 1-go maja. 1062

Warszawskie Laboratorium Chemiczne poleca:

doskonale **mydło Tatrzańskie**

do wybrania w 4 zapachach: róża, konwalia, fiołek, wrzos.
Cena kawałka 20 kop.

Znakomitą wodę kolońską

„dla Znawców”

Cena butelki 1 rb.

Mydła toaletowe: „WRZOS POLSKI” i „FIOLEK MAZOWIECKI” o trwałym i miłym zapachu. 451-13-12

Pozostałe

z likwidacji

towary na modne letnie męskie ubrania i palta

jako też na **damskie kostyumu** — sprzedaje

PO CENIE KOSZTU 761-

ADOLF KON, ul. Piotrkowska № 80.

BILANSE

zakładanie i prowadzenie ksiąg handlowych na godziny skutecznie rutynowany buchalter poważnej instytucji. — Oferty sub „Rutyna” przyjmuje administracja „Rozwoju”. 96